Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2016. gada 4. martā
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

PIEZĪME

Sūtītājs:	ES terorisma apkarošanas koordinators
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Pašreizējais stāvoklis, īstenojot 2015. gada 12. februāra Eiropadomes locekļu paziņojumu, TI padomes 2015. gada 20. novembra secinājumus un 2015. gada 18. decembra Eiropadomes secinājumus

Šajā ES terorisma apkarošanas koordinatora ziņojumā ir aprakstīti panākumi saistībā ar visiem pasākumiem, kas izklāstīti secinājumos par terorisma apkarošanu, par kuriem Eiropadomes locekļi vienojās 2015. gada 12. februārī. Tajā ir ņemti vērā arī TI padomes 2015. gada 20. novembra secinājumi (par terorismu un par kriminālatbildes rīcības pastiprināšanu pret radikalizāciju, kas noved pie terorisma un vardarbīga ekstrēmisma), kā arī 2015. gada 17. un 18. decembra Eiropadomes secinājumi.

ES terorisma apkarošanas koordinatora izstrādātajos dokumentos 9422/1/15, 12318/15 un 14734/15 tika novērtēts īstenošanas stāvoklis 2015. gada jūnijā, oktobrī un novembrī.

Balstoties uz ziņojumu, var sniegt šādus ieteikumus.

Eiropols

- Dalībvalstīm būtu vēl vairāk jāpalielina pretterorisma darbinieku norīkošana, lai atbalstītu Eiropas Terorisma apkarošanas centru (ETAC). Komisija tiek aicināta palielināt ETAC budžetu.
- Tās dalībvalstis, kas vēl nav devušas ieguldījumu vai kas ir devušas salīdzinoši nelielu ieguldījumu kontaktpunktā "Ceļotāji" un citos Eiropola kontaktpunktos, kā arī Eiropola informācijas sistēmā (EIS) tiek mudinātas palielināt savu ieguldījumu.

PDR (Pasažieru datu reģistrs)

- Tiklīdz Padome būs pieņēmusi PDR direktīvu, dalībvalstīm būtu jāpaātrina tās īstenošana valstīs (nevis jāgaida divi gadi, kā direktīva to atļauj) un jāsaskaņo PDR datu izmantošana. Apsveicams ir Komisijas lēmums nākt klajā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus atbalstam no Iekšējās drošības fonda (*ISF*), lai sekmētu pasažieru informācijas nodaļu (*PIU*) savstarpēju savienojamību. Tās dalībvalstis, kuras vēl nav izveidojušas *PIU*, tiek aicinātas izmantot savu valsts daļu no *ISF*, lai to darītu.

Prīme

- Tām dalībvalstīm, kas vēl nav izveidojušas visus iespējamos darbības savienojumus, tas būtu jāizdara pēc iespējas drīz.

Eurojust

- Dalībvalstīm būtu jāveicina *Eurojust* sasaiste ar kontaktpunktu "*Hydra*", lai *Eurojust* varētu sniegt savlaicīgu un efektīvu atbalstu izmeklēšanai un kriminālvajāšanai dalībvalstīs.
- Dalībvalstis tiek mudinātas vairāk izmantot *Eurojust*, lai apmainītos ar informāciju un operatīvās sadarbības nolūkā.
- Sadarbība starp *Eurojust* un ETAC būtu jāstiprina.

SIS II

- Pēc iespējas drīz būtu jāievieš pirkstu nospiedumu meklēšanas funkcija *SIS II*.
- Dalībvalstīm būtu vēl vairāk jāpalielina savi ieguldījumi *SIS II* un tās izmantošana.
- Eiropolam pēc iespējas drīz būtu jāizstrādā sistemātiskas meklēšanas funkcija *SIS II*.
- Aģentūrai *Frontex* būtu jāpiešķir piekļuve *SIS II*, lai uzlabotu riska analīzi un konstatētu aizdomīgu pārvietošanos.
- Ir jāpalielina *SIS II* kā izmeklēšanas instrumenta izmantošana.
- Darbam, ko veic Nīderlandes prezidentūras laikā, lai konstatētu juridiskus, tehniskus un praktiskus šķēršļus un labāko praksi *SIS II* izmantošanā, būtu jānoslēdzas ar ieteikumu iesniegšanu TI padomes jūnija sanāksmei.

Eurodac

- Dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm un Eiropolam vajadzētu būt pilnībā savienotiem ar *Eurodac*, un tiem būtu jāspēj veikt meklēšanu *Eurodac* nolūkā novērst, atklāt un izmeklēt smagus noziegumus un teroristu nodarījumus.

Interpols

- Tām dalībvalstīm, kurām visos to ārējo robežu šķērsošanas punktos vēl nav izveidots elektroniskais savienojums ar Interpola instrumentiem, tas būtu jāizdara pēc iespējas drīz.
- Komisija tiek aicināta atbalstīt dalībvalstu centienus nodrošināt *SLTD* datu kvalitāti.

Robežu drošība

- Būtu jāvērtē panākumi, kas gūti, dalībvalstīm īstenojot vajadzīgās sistemātiskas ES pilsoņu pārbaudes. Dalībvalstis tiek aicinātas vajadzības gadījumā uzlabot tehnoloģijas.
- Prioritārā kārtā ir jāpalielina reģistrācija un drošības pārbaudes, izmantojot attiecīgās datubāzes, karstajos punktos (tehnoloģijas, personāls, procesi).
- Dalībvalstīm būtu jānodrošina papildu eksperti, lai palīdzētu *Frontex* veikt sistemātiskas informācijas šķērspārbaudes karstajos punktos un Eiropolam – pārbaudes otrajā līnijā.
- Par prioritāti karstajos punktos un citos migrantu ieceļošanas punktos vajadzētu kļūt viltotu neaizpildītu pasu atklāšanai.
- Sistemātiskai personas datu apmaiņai starp Eiropolu un *Frontex* būtu jānotiek pēc iespējas drīz.

ES vienība ziņošanai par interneta saturu (ES *IRU*)

- Dalībvalstīm un Eiropolam būtu jāsadarbojas, lai palielinātu Eiropola *IRU* ziņošanas apjomu.

Rehabilitācijas programmas

- Dalībvalstis tiek aicinātas izmantot Komisijas finansējumu, lai attīstītu rehabilitācijas programmas.

Pārskats

Ziņojums liecina, ka, lai arī visās jomās ir gūti panākumi, turpmāk ir steidzami jāuzlabo informācijas apmaiņa un robežu drošība.

Informācijas apmaiņa un operatīvā sadarbība, izmantojot Eiropolu un *Eurojust*, ir ievērojami uzlabojusies 2015. gadā, salīdzinot ar 2014. gadu, un tas ir vērojams arī kopš pēdējās TI padomes sanāksmes 2015. gada 4. decembrī. Šobrīd gandrīz visas dalībvalstis ir izveidojušas savienojumu ar Eiropola drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammas "*SIENA*" terorisma apkarošanas konfigurāciju (pēdējām 3 dalībvalstīm vajadzētu tikt savienotām 2016. gada martā).

Tomēr informācijas apmaiņa vēl joprojām neatspoguļo apdraudējumu: lai arī šobrīd, salīdzinot ar aizvadīto gadu, Eiropola **kontaktpunkta "Ceļotāji"** datubāzē ir piecas reizes vairāk personu ierakstu, analīzes darba datnē joprojām ir tikai 2786 pārbaudīti ārvalstu kaujinieki teroristi, kurus ES dalībvalstis ir ievadījušas. **Eiropas informācijas sistēma** (EIS) ietver tikai 1473 ārvalstu kaujiniekus teroristus, kurus dalībvalstis ir ievadījušas. Tāda ir situācija, neraugoties uz pamatotām aplēsēm, ka aptuveni 5000 Eiropas iedzīvotāju ir devušies uz Sīriju un Irāku, lai pievienotos DAIŠ un citiem ekstrēmistu grupējumiem. Jānorāda arī tas, ka vairāk nekā 90 % no ieguldījumiem, ko 2015. gadā dalībvalstis attiecībā uz pārbaudītiem ārvalstu kaujiniekiem teroristiem ir sniegušas kontaktpunktam "Ceļotāji", nāk tikai no 5 dalībvalstīm. Ne visi ārvalstu kaujinieki teroristi tiek sistemātiski ievadīti ***SIS II*** un Eiropola **EIS**. **Prīmes savienojumi** ir palielinājušies kopš decembra TI padomes, tomēr ir vajadzīgs turpmāks progress. Turklāt ir jāuzlabo datu kvalitāte (kopīgas definīcijas un formāti), kā arī sistēmu vienveidīga izmantošana (jo īpaši *SIS II* brīdinājumu ievadīšana).

Eurojust 2015. gadā tika reģistrētas tikai 18 operatīvas ārvalstu kaujinieku teroristu lietas, un informācijas apmaiņa ar *Eurojust* notika tikai par 104 notiekošām terorisma kriminālvajāšanām. Tas notiek neraugoties uz to, ka saskaņā ar attiecīgo Padomes lēmumu dalībvalstīm informācija par visām kriminālvajāšanām ir jāsniedz arī *Eurojust*.

Darba grupa *"Fraternité"*, ko Eiropola ietvaros izveidoja pēc Francijas iestāžu lūguma, lai atbalstītu izmeklēšanu pēc 2015. gada novembra uzbrukumiem Parīzē, varētu būt paraugs tam, kā Eiropas Terorisma apkarošanas centrs, kas Eiropola ietvaros sāka darbību 2016. gada janvārī, var nākotnē dalībvalstīm sniegt atbalstu saistībā ar terorisma apkarošanu veiktās izmeklēšanās. Vairākas dalībvalstis jau ir apņēmušās nosūtīt ekspertus uz šo darba grupu un uz kopējām koordinācijas grupām, kas atbalsta ETAC veikto darbu. Līdz šim 2016. finanšu gada budžetā nav iekļautas papildu amata vietas attiecībā uz ETAC izveidi un tā galvenajām atbalsta spējām, jo īpaši ES vienību ziņošanai par interneta saturu (*IRU*) un ES finanšu izlūkošanas vienību tīklu (FIU.Net).

Prioritāra nozīme ir darbam, lai nodrošinātu **attiecīgo ES datubāzu sadarbspēju** attiecībā uz **drošības pārbaudēm**, kā to prasīja Eiropadome. Ņemot vērā izmaiņas drošības un apdraudējumu jomā, kā arī uzlabotās tehnoloģijas un atšķirīgo ES tiesisko regulējumu, kopš datubāzes tika iecerētas, ir vajadzīga padziļināta analīze. Tā būs sarežģīta diskusija, kurā ES būs jādefinē "sadarbspēja" un mērķu vērienīgums. Liela nozīme būs *SIS II* un *Eurodac* attiecīgā tiesiskā regulējuma pārskatīšanai (Komisijas priekšlikumi gaidāmi šajā gadā). *SIS* būtu (valsts līmenī) jāizmanto aizvien vairāk drīzāk kā uzlabots instruments, lai sekmētu izmeklēšanu, nevis tikai kā instruments, lai atbalstītu drošības pārbaudes. Dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm un Eiropolam vajadzētu būt pilnībā savienotiem ar *Eurodac*, un tiem jāspēj veikt meklēšanu *Eurodac* nolūkā novērst, atklāt un izmeklēt smagus noziegumus un teroristu nodarījumus. Komisija gatavojas ieviest pirkstu nospiedumu funkciju identifikācijas nolūkos, kam nepieciešams izveidot automātisku pirkstu nospiedumu atpazīšanas sistēmu.

Eiropola un *Frontex* savienojamība ar ES datubāzēm ir prioritāte, kas noteikta 20. novembra secinājumos, bet tā joprojām ir problēmjautājums. Sadarbojoties ar Komisiju, Eiropols strādā pie tā, lai uzlabotu savu piekļuvi *SIS II* un tās izmantošanu, lai būtu iespējams veikt paketes veida meklēšanu tās datubāzēs un lai pārietu no *SIS II* manuālas *ad hoc* izmantošanas uz tās sistemātisku izmantošanu. Eiropols arī izstrādā priekšlikumu, lai izveidotu piekļuvi vīzu informācijas sistēmai un *Eurodac* (ar kuru tas vēl nav savienots).

Šobrīd ir iespējama personas datu apmaiņa starp Eiropolu un *Frontex*, jo ir noslēgts nolīgums par operatīvo darbību. Pirms personas datu apmaiņa var notikt sistemātiski, patlaban vēl tiek izstrādāta kārtība.

Kas attiecas uz **drošību pie ārējām robežām**, līdz 2016. gada martam visās dalībvalstīs nav nodrošināts elektroniskais savienojums ar attiecīgajām Interpola datubāzēm visos ārējās robežas šķērsošanas punktos un ceļošanas dokumentu automātiskas pārbaudes. Dalībvalstis tiek aicinātas visus ārvalstu kaujiniekus teroristus sistemātiski ievadīt *SIS II*. Tas ir vajadzīgs, lai uzlabotu sistēmu, tostarp kvalitatīvākas informācijas izplatīšanu pašā brīdinājumā un papildu datos. Balstoties uz dalībvalstu atbildēm uz prezidentvalsts jautājumiem, šobrīd ir konstatēti šādi problēmjautājumi: diskrētu un īpašu pārbaužu brīdinājumu saderība ar citām brīdinājuma kategorijām un informācija par pozitīvajām atbildēm uz šādu brīdinājumu; 36. panta brīdinājumu nesaderība ar 26. panta brīdinājumiem (kad Eiropas apcietināšanas orderis ir izdots attiecībā uz kādu ārvalstu kaujinieku teroristu citā dalībvalstī, dienests, kas izdevis 36. panta brīdinājumu, netiks informēts); tas, ka dalībvalstis dažādi izmanto 36. panta 2. punkta un 36. panta 3. punkta brīdinājumus attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem; tas, ka, iespējams, nav pamata arestam diskrētas pārbaudes gadījumā attiecībā uz ārvalstu kaujinieku teroristu, balstoties uz 36. panta 3. punktu; informācijas trūkums saistībā ar brīdinājumu (kas rada grūtības nošķirt ārvalstu kaujiniekus teroristus un citus noziegumus).

Turklāt atšķirība starp skaitu attiecībā uz brīdinājumiem *SIS II* (pamatojoties uz 36. panta 3. punktu valsts drošības nolūkos, tas 2015. gada 31. decembrī sasniedza 7945 ierakstus) un skaitu, ko ES dalībvalstis ir ievadījušas EIS (2016. gada janvāra beigās – 1473 ārvalstu kaujinieki teroristi), skaidri parāda, ka starp sistēmām trūkst saskaņotības. Visi ieraksti, ko dalībvalstis ir ievadījušas *SIS II* par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, būtu pēc noklusējuma jānosūta EIS. Sensitīvāka papildu informācija būtu analīzes nolūkā jāsniedz Eiropola kontaktpunktam "Ceļotāji" (ļaujot datu sniedzējam nodrošināt pilnīgu datu piederības kontroli).

Lai arī **drošības pārbaudes un reģistrācija karstajos punktos** ir uzlabojušās, tomēr ir vajadzīgs turpmāks progress. Tiek gatavota darbinieku izvietošana, ko koordinē Eiropols, saskaņā ar 2015. gada 20. novembra secinājumiem, lai uzlabotu sekundārās drošības pārbaudes, un būs vajadzīgs atbalsts no dalībvalstīm, tostarp pieredzējušus darbiniekus izvietojot kā norīkotus valsts ekspertus, kā arī vajadzīgs finansējums Eiropolam. Nopietnas bažas izraisa neaizpildītu pasu zagšana Sīrijā un Irākā un to vēlākā izmantošana DAIŠ mērķiem. Ir steidzami jārīkojas, lai risinātu šo problēmu. Francija ir ierosinājusi izpētīt, kā karstajos punktos un citos migrantu ieceļošanas punktos varētu izvietot īpašas komandas, lai atklātu šīs neaizpildītās pases (viltotos dokumentus).

Frontex paaugstināta līmeņa dokumentu eksperti (*ALDO*) jau ir izvietoti visos karstajos punktos un strādā tieši ar pārbaudes vienībām, lai palīdzētu ar identifikācijas procedūrām. Būs svarīgi arī **novērtēt progresu virzībā uz** attiecīgo datubāzu **vajadzīgajām automātiskajām un sistemātiskajām pārbaudēm**, kas jāveic dalībvalstīm pie ES ārējām robežām.

Ir gūti panākumi dažādās jomās attiecībā uz **šaujamieročiem**, tostarp palielinājies to dalībvalstu skaitu, kuras piedalās ES politikas cikla prioritātē "Šaujamieroči" (no 13 uz 20 dalībvalstīm). Svarīga būs dažādu iniciatīvu koordinācija. Tomēr ir vajadzīgs lielāks dalībvalstu skaits, kas piedalās izmēģinājuma projektā, lai izveidotu vienotu datu ievades un meklēšanas saskarni starp *SIS II* šaujamieroču nodaļu un Interpola *i-arms* datubāzi (līdz šim ir iesaistījušas tikai divas dalībvalstis).

Teroristu finansēšanas izsekošanas programmai (*TFTP*) ir būtiska nozīme, lai izsekotu teroristu finansēšanas darbības. Tomēr, ņemot vērā, ka *SEPA* darījumi ir ārpus *TFTP* jomas, laikus būtu jāapsver ES sistēmas izveide papildus *TFTP*, kā to arī Komisija ierosināja ES rīcības plānā par terorisma finansēšanu (laists klajā 2016. gada februāra sākumā).

Lai gan Komisija ir darījusi pieejamu finansējumu, lai sniegtu atbalstu dalībvalstīm **rehabilitācijas programmu** izstrādē cietumos un ārpus cietumiem, tikai dažas dalībvalstis ir iesniegušas pieteikumus, atbildot uz pirmo šādu uzaicinājumu. Tie galvenokārt attiecas uz riska novērtēšanas metodiku. Komisija 2016. gada vidū nāks klajā ar vēl vienu uzaicinājumu, no kura dalībvalstis varētu gūt labumu.

Visbeidzot **ir palielinājies to pasākumu skaits, kuru mērķis ir pretoties teroristu propagandai** (piemēram, pateicoties ES *IRU* darbam Eiropola ietvaros un atbilstošiem interneta pakalpojumu sniedzēju pašregulējošiem pasākumiem). Tomēr vajadzīgs turpmāks darbs, lai palielinātu ziņošanas apjomu, ko sniedz sociālo plašsaziņas līdzekļu platformām.

PIELIKUMS

Detalizēts apraksts par nesen veiktām un plānotām darbībām, kas saistītas ar terorisma un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanu

Satura rādītājs

I. IEDZĪVOTĀJU DROŠĪBAS GARANTĒŠANA

II. RADIKALIZĀCIJAS NOVĒRŠANA UN VĒRTĪBU AIZSARGĀŠANA

III. SADARBĪBA AR MŪSU STARPTAUTISKAJIEM PARTNERIEM

I. IEDZĪVOTĀJU DROŠĪBAS GARANTĒŠANA

1. PDR (Pasažieru datu reģistrs)

Četrarpus gadus pēc tam, kad Komisija bija iesniegusi PDR direktīvas priekšlikumu, Padome 2015. gada 4. decembrī apstiprināja kompromisa tekstu, par kuru bija panākta vienošanās ar Eiropas Parlamentu attiecībā uz direktīvu par pasažieru datu reģistra (PDR) datu izmantošanu teroristu nodarījumu un smagu noziegumu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un saukšanai pie atbildības par tiem. Minēto tekstu 2015. gada 10. decembrī apstiprināja Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejā (*LIBE*). Par minēto direktīvu Eiropas Parlaments balsos vasarā, un pēc tam to iesniegs Padomei pieņemšanai. Kad direktīva būs pieņemta, dalībvalstīm būs divi gadi laika, lai nodrošinātu, ka stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi šīs direktīvas izpildei.
Dalībvalstīm būtu jāpaātrina direktīvas īstenošana valstīs, lai pēc iespējas drīz spētu izpildīt tās prasības.

Saskaņā ar jauno direktīvu aviopārvadātājiem būs pienākums sniegt dalībvalstu iestādēm PDR datus par Eiropas Savienībā ieceļojošiem vai no tās izceļojošiem aviopasažieriem. Ar šo direktīvu dalībvalstīm arī atļaus vākt PDR datus par (atsevišķiem) iekšējiem ES lidojumiem, tomēr šāda datu vākšana netiks uzlikta par pienākumu. Katrai dalībvalstij būs jāizveido tā dēvētā Pasažieru informācijas nodaļa (*PIU*), kura saņems aviopārvadātāju nosūtītos PDR datus. Komisija ir atbalstījusi vairākas dalībvalstis Pasažieru informācijas nodaļu izveidē, un tā tiek aicināta atbalstīt arī pārējās dalībvalstis.

2. Informācijas apmaiņa un operatīvā sadarbība

TI ministru neformālajā sanāksmē 2016. gada 25. janvārī Hāgā tika apspriests jautājums par informācijas apmaiņu. Prezidentvalsts Nīderlande 2016. gada 1. martā rīko augsta līmeņa sanāksmi par teroristu ceļošanas apkarošanu, kurā izvērtē pašreizējo stāvokli saistībā ar teroristu ceļošanas atklāšanu un apkarošanu un saistībā ar informācijas apmaiņu, lai apzinātu šķēršļus, kas kavē efektīvu informācijas apmaiņu, un lai apsvērtu priekšlikumus par uzlabojumiem.

– ***Eiropols***

2016. gada 1. janvārī Eiropols atklāja **Eiropas Terorisma apkarošanas centru (ETAC)**. Tā ir platforma, ar kuras palīdzību dalībvalstis var palielināt informācijas apmaiņu un operatīvo sadarbību šādos jautājumos: ārvalstu kaujinieku teroristu uzraudzība un izmeklēšana; nelikumīgu šaujamieroču kontrabanda; un teroristu finansēšana un papildu virzienu apzināšana izmeklēšanā. Dalībvalstis var izmantot visas Eiropola spējas organizētās noziedzības un kibernoziedzības apkarošanas jomā. ETAC kalpo par terorisma apkarošanas informācijas centru tiesībaizsardzības iestādēm ES dalībvalstīs un valstīs ārpus ES, un tas sniedz operatīvo atbalstu, nodrošina koordināciju un zinātību dalībvalstu veiktajai izmeklēšanai, kā arī stratēģiskā atbalsta spējas, tostarp lai novērstu sociālo plašsaziņas līdzekļu izmantošanu radikalizācijas nolūkos.

2015. gada 7. decembrī pēc Francijas iestāžu lūguma Eiropolā tika izveidota **darba grupa "*Fraternité*"**, lai sniegtu ilgtermiņa atbalstu attiecīgajām izmeklēšanas iestādēm. Darba grupas "*Fraternité*" vispārējais uzdevums ir atbalstīt terorisma apkarošanas nolūkā veikto izmeklēšanu Eiropā, ņemot vērā teroristu uzbrukumus, kas 2015. gada 13. novembrī notika Parīzē. Pirmo reaģēšanas atbalsta darbību veikšanai no Eiropola tika norīkoti vairāk nekā 60 darbinieki. Pašlaik 21 Eiropola darbinieks pastāvīgi strādā, lai tieši atbalstītu darba grupu "*Fraternité*", un tas ir paraugs, kā ETAC varētu izmantot turpmāk. **Līdz šim** 2016. finanšu gada budžetā attiecībā uz ETAC izveidi, tostarp ES vienību ziņošanai par interneta saturu un ES finanšu izlūkošanas vienību tīklu (FIU.net), vēl nav paredzēta **neviena papildu amata vieta**. 2015. gada decembrī Eiropols Eiropas Komisijai iesniedza priekšlikumu par resursiem attiecībā uz ETAC.

Vairākas dalībvalstis, tostarp Austrija (atbalsts *Dumas* darba grupai), Apvienotā Karaliste, Vācija, Spānija un Francija, ir iecēlušas papildu darbiniekus Eiropola Sadarbības birojos, kas atbalsta darbu terorisma apkarošanas jomā (kopīga sadarbības grupa pastiprinātu pārrobežu izmeklēšanas pasākumu īstenošanai). Darba grupai "*Fraternité*", kas izveidota, lai atbalstītu izmeklēšanu saistībā ar uzbrukumiem Parīzē, atbalstu patlaban sniedz četri norīkoti valsts eksperti – trīs no Francijas un viens no Spānijas. Dalībvalstis tiek aicinātas **vēl vairāk palielināt norīkoto terorisma apkarošanas darbinieku skaitu**, lai atbalstītu Eiropas Terorisma apkarošanas centra (ETAC) darbu Eiropolā.

Dalībvalstis ir panākušas ievērojamu progresu saistībā ar to, lai terorisma apkarošanas iestādes savienotu ar īpašo **drošas informācijas apmaiņas tīkla lietojumprogrammas "*SIENA*" terorisma apkarošanas konfigurāciju**. 2015. gada decembra sākumā savienojums bija tikai 15 ES dalībvalstīm, taču tagad ar lietojumprogrammas "*SIENA*" terorisma apkarošanas vidi ir savienotas 25 dalībvalstis (gaidāms, ka drīzumā tai pievienosies arī pārējās trīs dalībvalstis). Līdz 2016. gada janvāra beigām tai pievienojās sešas trešās personas. 2016. gadā *SIENA* klasifikācijas līmenis tiks paaugstināts līdz "*EU Confidential*" (tas plānots trešajā ceturksnī). Paredzēts, ka **Policijas darba grupas terorisma apkarošanas jautājumos saziņas tīklu** "*EU Secret*" līmenī turpmāk uzturēs Eiropols un tas būs integrēts Eiropolā, tādējādi terorisma apkarošanas iestādēm visā ES nodrošinot savstarpēji papildinošu un saskaņotu saziņas infrastruktūru.

Pamatojoties uz Komisija veikto tehnisko un juridisko izvērtējumu, Eiropols ir sācis strādāt pie tā, lai īstenotu Padomes 2015. gada 20. novembra secinājumus, proti, lai "dotu iespēju Eiropolam **sistemātiski salīdzināt Eiropola datubāzes ar *SIS II***", ieviešot paketes veida meklēšanu *SIS*. Eiropols ir pārskatījis savu darba plānu 2016. gadam, lai uzlabotu piekļuvi lielapjoma datubāzēm, tostarp *SIS II*, VIS un *Eurodac*, un nepieciešamību risināt jautājumus saistībā ar sistēmu sadarbspēju. Pašlaik Eiropols veic manuālas pārbaudes *SIS II* sistēmā, un tās izmantošana ir ierobežota (tikai 741 meklējums 2015. gadā – pirmais gads, kad Eiropols pieslēdzās *SIS II*). Saskaņā ar *SIS II* juridiskajiem instrumentiem Eiropols nevar ievadīt brīdinājumus *SIS II* un nevar piekļūt brīdinājumiem par pazudušām personām vai par atteikumiem ieceļot vai uzturēties kādas dalībvalsts teritorijā. Turklāt Eiropols nevar nosūtīt *SIS II* ietvertos datus nevienai datu vākšanas un apstrādes datorsistēmai, kas darbojas Eiropola pakļautībā vai Eiropolā, kā arī nevar lejupielādēt vai kopēt nevienu *SIS II* daļu.

***SIS II* būtu jākļūst par svarīgu informācijas avotu, ar ko papildina esošo kriminālizlūkošanu Eiropolā.** Piemēram, *SIS II* ievadītie dati par kādu konkrētu personu vai transportlīdzekli saskaņā ar 36. pantu Padomes Lēmumā par *SIS II* ("diskrētās pārbaudes") varētu sniegt Eiropolam informāciju par to, ka citā dalībvalstī pašlaik notiek izmeklēšana attiecībā uz minēto konkrēto personu vai transportlīdzekli. Ja Eiropolam būtu iespēja pārbaudīt informāciju, kas iegūta, izmantojot savus saziņas kanālus (jo īpaši no dalībvalstīm, kas nav saistītas ar *SIS*, vai no trešām personām), salīdzinot to ar informāciju, kura pieejama *SIS II*, tas palīdzētu sekmēt darbu, ko Eiropols veic kā ES informācijas centrs. 2016. gadā Eiropols plāno attīstīt spēju veikt regulāru paketes veida meklēšanu *SIS II*. Tas ir īpaši svarīgi gadījumos, kad jāveic tādas informācijas šķērspārbaudes, kura saņemta no valstīm, kas nav Šengenas zonas valstis.

Eiropols vēl nav pievienots nedz **vīzu informācijas sistēmai (VIS)**, nedz ***Eurodac*** (Eiropols plāno šai datubāzei piekļūt ar Nīderlandes valsts piekļuves punkta starpniecību). Ir vajadzīgs laiks, lai noteiktu labāko kārtību. 2016. gadā Eiropols izstrādās priekšlikumu par savstarpēji atbilstošām spējām. Minētajos apsvērumos ietilps gan VIS, gan *Eurodac*.

Salīdzinājumā ar 2014. gadu dalībvalstu ieguldījumi Eiropola instrumentos un to izmantošana 2015. gadā ir ievērojami palielinājusies. Tomēr tie joprojām neatspoguļo draudu apmēru. Piemēram, kontaktpunktā "Ceļotāji" ir aptverta mazāk nekā puse no aplēstā ārvalstu kaujinieku teroristu no Eiropas skaita. Ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi.

Eiropola informācijas sistēmā (EIS) – kā atsauces sistēmā, kas ir tieši pieejama visām dalībvalstīm – tagad ir informācija par vairāk nekā 3800 ārvalstu kaujiniekiem un to sabiedrotajiem, tostarp dati, kas iegūti no trešām personām (galvenokārt Interpola). Ņemot vērā uzbrukumus Parīzē 2015. gada novembrī, ar terorismu saistīto pētāmo personu kopējais skaits palielinājās, sasniedzot vairāk nekā 7700 (t. i., pētāmo personu skaits palielinājās vairāk nekā divas reizes, ņemot vērā, ka 2015. gada trešā ceturkšņa beigās bija 3732 ar terorismu saistītas pētāmās personas). Patlaban EIS ir vairāk nekā 4300 personu, kas saistītas ar terorismu (tostarp iepriekš minētie ārvalstu kaujinieki un viņu sabiedrotie). ES dalībvalstu veikto vaicājumu skaits EIS no 2014. gada (367 922) līdz 2015. gadam (598 652) pieauga par 63 %. 2014. gadā ES dalībvalstis EIS ievadīja tikai 18 ārvalstu kaujiniekus teroristus. 2016. gada janvāra beigās ES dalībvalstis EIS bija ievadījušas kopā 1473 ārvalstu kaujiniekus teroristus. Tas ir liels pieaugums, taču tas joprojām neatspoguļo visu draudu apmēru.

Kontaktpunktā "Ceļotāji" pašlaik ir 18 572 personu ieraksti. Gandrīz pirms gada tajā bija tikai 3600. No šā kopējā skaita (kas ietver arī sabiedrotos utt.) patlaban 4714 personas ir tādas, attiecībā uz kurām ir pārbaudīts, ka tie ir ceļojoši ārvalstu kaujinieki teroristi. No šīm 4714 personām 2407 ir tādi pārbaudīti ārvalstu kaujinieki teroristi, par kuriem datus līdz 2015. gada beigām iesūtījušas ES dalībvalstis, un 2016. gadā tās ir paziņojušas vēl par 379 ārvalstu kaujiniekiem teroristiem (t. i., kopā 2786). Kopš pēdējā ES terorisma apkarošanas koordinatora ziņojuma 2015. gada novembrī tas ir par 1023 pārbaudītiem ārvalstu kaujiniekiem teroristiem vairāk. Pašreizējā stāvokļa pamatā ir vairāk nekā 1900 atšķirīgu datu vienumu, ko līdz šim iesūtījušas dalībvalstis un asociētie partneri (pirms gada bija aptuveni 600 datu vienumu). Skaitļi 2016. gadā jau liecina par lielu pieaugumu salīdzinājumā ar to pašu laikposmu iepriekšējā gadā. Tomēr jāatzīmē, ka vairāk nekā 90 % no datu vienumiem, ko attiecībā uz pārbaudītiem ārvalstu kaujiniekiem teroristiem kontaktpunktā "Ceļotāji" 2015. gadā iesūtījušas ES dalībvalstis, saņemti tikai no piecām dalībvalstīm.

Tās dalībvalstis, kas kontaktpunktam "Ceļotāji" vai citiem Eiropola kontaktpunktiem vēl nav iesūtījušas datus vai kas datus iesūta krietni mazāk, tiek mudinātas palielināt savu iesūtīto datu vienumu apjomu.

Eiropola analīzes darba datnes par terorismu **kontaktpunktā "*Hydra*"** (islāmistu terorisms) patlaban ir vairāk nekā 620 000 datu ierakstu, tostarp 64 000 personu ierakstu (tostarp aizdomās turētie, sabiedrotie utt.; 2015. gadā tas ir palielinājums par vairāk nekā 3500 personu ierakstiem), un vairāk nekā 11 000 ierakstu saistībā ar tīkliem un organizācijām (tas ir par 300 vairāk nekā 2015. gada sākumā). Šī informācija tiek pastāvīgi atjaunināta sadarbībā ar Eiropola partneriem, un tās pamatā ir vairāk nekā 12 800 datu vienumu, kas līdz šim iesūtīti kontaktpunktam "*Hydra*" (salīdzinājumā ar 2015. gadu tas ir par 12 % vairāk). Dalībvalstis ir gandrīz divreiz palielinājušas to datu vienumu apjomu, kas no 2014. gada līdz 2015. gadam iesūtīti kontaktpunktam "*Hydra*" (pieaugums no 543 līdz 1031), un to datu vienumu apjoms, kurus dalībvalstis kontaktpunktam "*Hydra*" iesūtījušas par personām, no 2014. gada līdz 2015. gadam ir gandrīz trīskāršojies (no 1589 līdz 4398). **Dalībvalstīm ir ieteicams veicināt *Eurojust* sasaisti ar kontaktpunktu "*Hydra*", lai nodrošinātu, ka *Eurojust* var laikus un efektīvi atbalstīt dalībvalstīs notiekošo izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.**

– ***Prīme***

Izmantojot datu apmaiņas mehānismu, kas paredzēts saskaņā ar Prīmes līgumu (Padomes Lēmums 2008/615/TI (2008. gada 23. jūnijs)), tiesībaizsardzības un terorisma apkarošanas nolūkā dalībvalstis cita citai ļauj savstarpēji piekļūt savām tiesu biometriskām datubāzēm (DNS, pirkstu nospiedumi), kā arī transportlīdzekļu reģistrācijas datiem. 2016. gada janvārī ar DNS datiem strādā 22 dalībvalstis (2015. gada novembra beigās – 21 dalībvalsts), ar pirkstu nospiedumu datiem – 21 dalībvalsts (iepriekš 20), un ar transportlīdzekļu reģistrācijas datiem – 20 dalībvalstis (2015. gada novembra beigās – 18). Kopš Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksmes 2015. gada decembrī ir ievērojami palielinājies skaits, ko Prīmes sistēmā veido savienojumi starp minētajām 22 dalībvalstīm (ir septiņi jauni savienojumi DNS datu apmaiņai un 18 jauni savienojumi pirkstu nospiedumu datu apmaiņai). Tomēr četrās dalībvalstīs, kuras ir daļa no Prīmes sistēmas, darbība nenotiek vispār, un vairums dalībvalstu joprojām pilnībā neizmanto visas savienojamības priekšrocības attiecībā uz minētajiem trim datu veidiem. Tas galvenokārt ir tehnisku vai organizatorisku problēmu dēļ, kuras jāatrisina valsts līmenī.

– ***Nodrošināt attiecīgo datubāzu sadarbspēju attiecībā uz drošības pārbaudēm***

Pirmā diskusija par ES datubāzu sadarbspēju notika 2016. gada 2./3. martā Pastāvīgajā komitejā operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*). Būs svarīgi definēt, kas ir sadarbspēja un cik vērienīgi ir mērķi, ņemot vērā palielināto apdraudējumu un tehnoloģiju attīstību. Saistībā ar viedrobežu tiesību aktu kopumu, ko paredzēts publicēt marta beigās, Komisija plāno nākt klajā ar paziņojumu jo īpaši par vienu jautājumu, proti, kā padarīt efektīvāku informācijas pārbaudi robežu un tiesībaizsardzības IT sistēmās. Sadarbspēja būs svarīgs jautājums arī *SIS II* un *Eurodac* regulu atjauninašanā.

– ***Strukturēta un daudzpusēja pieeja operatīvajai sadarbībai terorisma draudu novēršanā***

COSI pirmo diskusiju rīkoja 2016. gada 2./3. martā, lai izskatītu iespēju izstrādāt metodoloģiju strukturētai un daudzpusējai pieejai operatīvajai sadarbībai terorisma draudu novēršanā.

– ***Pamatlēmuma par terorisma apkarošanu atjauninašana***

Komisija 2015. gada 2. decembrī iesniedza priekšlikumu direktīvai par terorisma apkarošanu, ar kuru atjaunina esošo Pamatlēmumu 2002/475/TI. Ar ierosināto direktīvu ievieš plašāku krimināatbildības noteikšanas satvaru, kurā ietverta krimināsodāma rīcība, kas saistīta ar tādu parādību kā ārvalstu kaujinieki teroristi, atbilstīgi ANO Drošības padomes Rezolūcijā 2178 (2014) noteiktajām prasībām un atbilstīgi papildprotokolam, kurš pievienots Eiropas Padomes Konvencijai par terorisma novēršanu un kurš ES vārdā parakstīts 2015. gada 22. oktobrī. Protokola noteikumu transponēšana ES tiesību aktos sekmēs Eiropas Padomes konvencijas papildprotokola galīgo noslēgšanu ES vārdā pēc tam, kad būs saņemta Eiropas Parlamenta piekrišana. Kopš 2016. gada janvāra Materiālo krimināltiesību jautājumu darba grupā notika intensīvas sarunas, kuru rezultāts ir kompromisa teksta iesniegšana TI padomei 2016. gada 11. martā; uz šā teksta pamata varētu vienoties par vispārēju pieeju. Tas dos iespēju Padomei parastās likumdošanas procedūras kontekstā sākt sarunas ar Eiropas Parlamentu, lai šo direktīvas projektu varētu pieņemt galīgajā redakcijā.

– ***Padomes Pamatlēmuma par Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmu (*ECRIS*) atjaunināšana***

Komisija 2016. gada 19. janvārī pieņēma priekšlikumu grozīt un uzlabot Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmu (*ECRIS*), ko izveidoja 2012. gadā. Priekšlikuma mērķis ir veicināt tādas sodāmības reģistru informācijas apmaiņu, kura attiecas uz trešo valstu pilsoņiem Eiropas Savienībā. Tas nodrošinās, ka *ECRIS*, ko jau tagad plaši izmanto, lai apmainītos ar sodāmības reģistru informāciju par ES pilsoņiem, tiks izmantots pilnībā. Gaidāms, ka Padomes vispārējo pieeju attiecībā uz ierosināto direktīvu pieņems 2016. gada jūnijā.

– ***Eurojust***

Salīdzinot ar 2014. gadu, informācijas apmaiņa un operatīvā sadarbība saistībā ar *Eurojust* 2015. gadā ir **ievērojami pastiprinājusies**, taču **skaitļi joprojām neatspoguļo draudu apmēru**.

To terorisma gadījumu skaits, kuri 2015. gadā reģistrēti *Eurojust* (41 lieta – 39 no šīm lietām ir operatīvās lietas, no kurām 18 ir par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem), ir ievērojami palielinājies salīdzinājumā ar 2014. gadu (14 lietas, no kurām 13 ir operatīvās lietas, un no tām trīs ir par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem). *Eurojust* 2015. gadā izveidoja pirmo koordinācijas centru (attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem) un rīkoja 15 koordinācijas sanāksmes par operatīvajām terorisma lietām (no kurām sešas ir par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem). Aģentūra turpināja sniegt atbalstu apvienotām izmeklēšanas vienībām terorisma lietās – 2014. gadā divām apvienotajām izmeklēšanas vienībām, kurās piedalījās četras dalībvalstis, un 2015. gadā trim apvienotajām izmeklēšanas vienībām, kurās piedalījās sešas dalībvalstis.

Ievērojami palielinājās informācija, ko attiecībā uz kriminālvajāšanu un notiesāšanu aģentūrai *Eurojust* iesniedza, pamatojoties uz Padomes Lēmumu 2005/671/TI. Piemēram, informācija par lietām, kurās kriminālvajāšana turpinās, ir palielinājusies vairāk nekā trīs reizes (2014. gadā tās bija 30 lietas ar šādu informāciju, savukārt 2015. gadā – 104). Ir palielinājies arī tādu lietu skaits, kurās tiesvedība par teroristu nodarījumiem, par ko ziņots *Eurojust*, ir pabeigta (2014. gadā tādas bija 180 lietas, bet 2015. gadā – 217). Lietas, kurās tiesvedību 2015. gadā pabeidza, attiecās uz 513 personām, no kurām 85 bija sievietes. **Dalībvalstis tiek aicinātas turpināt pastiprināt informācijas apmaiņu ar *Eurojust* attiecībā uz teroristu nodarījumiem un visas šādas informācijas pārsūtīšanu veikt regulāri, laikus un sistemātiski.**

Kā prasīts Padomes Lēmumā 2005/671/TI, informācijas apmaiņā ar *Eurojust* ietver informāciju par visiem kriminālvajāšanas un notiesāšanas gadījumiem par teroristu nodarījumiem, kā arī informāciju par konkrētiem šo nodarījumu izdarīšanas apstākļiem, par saistību ar citām attiecīgām lietām, par savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumiem un informāciju par šādu lūgumu izpildi. Tādējādi dalībvalstis varētu labāk izmantot *Eurojust* spējas atklāt saistības starp lietām, kā arī *Eurojust* pastāvīgos centienus centralizēt un analizēt dalībvalstīm kopīgās problēmas un paraugpraksi saistībā ar kriminālvajāšanu par teroristu nodarījumiem, jo īpaši izmantojot *Eurojust* pārskatus par spriedumiem terorisma lietās (*Terrorism Convictions Monitors – TCM*) un *Eurojust* ieguldījumus ikgadējā ziņojumā par terorisma situāciju un tendencēm ES (*TE-SAT*). Jauns *TCM* pārskats tiks publicēts 2016. gada marta sākumā. *Eurojust* ieguldījumu *TE-SAT* iesniedza 2016. gada februāra beigās. Gan *TCM*, gan *TE-SAT* turpināja arī pārraudzīt izmaiņas valstu tiesību aktos par terorismu.

Eurojust 2015. gada novembrī publicēja savu **trešo klasificēto ziņojumu "Ārvalstu kaujinieki teroristi – *Eurojust* uzskati par šo parādību un par krimināl ās justīcijas atbildes rīcību"**. Tajā ir analizētas dažādas valstu perspektīvas attiecībā uz krimināl ās justīcijas atbildes rīcību pret ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, kā arī pieredze, kas gūta ar ārvalstu kaujiniekiem teroristiem saistītā izmeklēšanā un kriminālvajāšanā. Šā ziņojuma galveno konstatējumu kopsavilkumu kolēģija apstiprināja 16. februārī, un 16. februārī tas tika publicēts kā *Eurojust LIMITED* dokuments.

Dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru vadītāju konsultatīvā foruma 10. sanāksmē 2015. gada 11. decembrī tika izdarīti secinājumi (dok. 5930/16) par trim galvenajiem jautājumiem, tostarp terorisma apkarošanu. *Eurojust* 2015. gada 25. novembrī rīkoja sanāksmi, kura bija veltīta Tiesu kibernoziedzības tīkla izveidei un kurā eksperti vienojās par nepieciešamību izveidot šādu specializētu tīklu, ko atbalstītu *Eurojust*.

ETAC būtu cieši jāsadarbojas ar *Eurojust*, lai pilnībā izmantotu *Eurojust* koordinācijas instrumentus un tās ilgo pieredzi lietu izskatīšanā, kā arī tīklu, ko veido tie *Eurojust* valsts korespondenti terorisma jautājumos, kurus ir iecēlušas dalībvalstis, Norvēģija, Šveice un ASV.

3. Ārējo robežu kontrole

– ***Šengenas Robežu kodeksa mērķtiecīga pārskatīšana***

Saskaņā ar pilnvarām, ko piešķīra TI padome 2015. gada novembrī un Eiropadome 2015. gada decembrī, attiecīgā Padomes darba grupa un TI padomnieki prioritārā kārtā izskata Komisijas priekšlikumu par mērķtiecīgu **Šengenas Robežu kodeksa grozīšanu (iesniegts 2015. gada 15. decembrī)**.

Šā priekšlikuma galvenais aspekts ir ieviest **obligātas sistemātiskas pārbaudes pie ārējām sauszemes, jūras un gaisa robežām** attiecībā uz Savienības pilsoņiem un citām personām, kas izmanto tiesības uz brīvu pārvietošanos; viņu dati tiktu sistemātiski pārbaudīti attiecīgās datubāzēs. Savienības pilsoņu sistemātiskas pārbaudes datubāzēs veic pēc "ir pozitīva atbilde / nav pozitīvas atbildes" principa, datubāzes izmantojot tā, ka personas datu tiesības tiek ietekmētas tikai ļoti ierobežotā mērā, ko pamato ar drošības mērķiem. Vispārējo pieeju attiecībā uz prezidentvalsts sagatavoto kompromisa tekstu panāca TI padomes sanāksmē 2016. gada 25. februārī.

– ***Stabils juridiskais pamats* Frontex *ieguldījumam cīņā pret terorismu un organizēto noziedzību un piekļuvei attiecīgajām datubāzēm***

Komisija 2015. gada 15. decembrī nāca klajā ar priekšlikumu regulai par Eiropas robežu un krasta apsardzi (var uzskatīt, ka ar to būtiski pastiprina *Frontex* pilnvaras un maina aģentūras nosaukumu). Projektā, ko Padome patlaban apspriež, ir ietverti noteikumi, kuri aģentūrai dod iespēju ietvert savā riska analīzē pārrobežu noziedzības un terorisma aspektus, ļaujot tai apstrādāt to personu personas datus, kuras tur aizdomās par iesaistīšanos terorisma aktos, un paredzot, ka aģentūra sadarbojas ar citām Savienības aģentūrām un starptautiskām organizācijām pārrobežu noziedzības un terorisma novēršanā. Attiecībā uz piekļuvi valstu datubāzēm un Eiropas datubāzēm regulas projektā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir obligāti jāļauj Eiropas robežu un krasta apsardzes vienību locekļiem piekļūt šādām datubāzēm. Paskaidrojuma rakstā Komisija norādīja, ka tā pētīs iespēju sniegt aģentūrai piekļuvi Eiropas datubāzēm, piemēram, *SIS*, un apsvērs iespēju iesniegt priekšlikumus, ar ko vajadzības gadījumā groza tiesību aktus, uz kuriem šīs datubāzes balstās.

– ***Datu ievadīšana* SIS II *un tās izmantošana***

Otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) efektīva izmantošana ietver **visu svarīgo datu sistemātisku apmaiņu saskaņā ar 36. panta 2. un 3. punktu**, kā arī datu kvalitātes standartu nodrošināšanu. Pēdējo 12 mēnešu laikā ir ievērojami pieaugusi brīdinājumu izmantošana un palielinājies saņemto pozitīvu atbilžu (trāpījumu) skaits Šengenas Informācijas sistēmā (*SIS*) saskaņā ar 36. panta 2. un 3. punktu, un vairāk nekā puse ES dalībvalstu ir izmantojušas tūlītējas ziņošanas mehānismu.

	2014. gada 31. decembris	2015. gada 31. decembris
Brīdinājumi par personām, par kurām veicamas diskrētas vai īpašas pārbaudes (36. panta 2. punkts)	44 669 brīdinājumi	61 575 brīdinājumi
Brīdinājumi par personām, par kurām veicamas diskrētas vai īpašas pārbaudes valsts drošības nolūkos (36. panta 3. punkts)	1859 brīdinājumi	7945 brīdinājumi
Brīdinājumi par personām, par kurām veicamas diskrētas vai īpašas pārbaudes saskaņā ar 36. panta 2. un 3. punktu, un prasība par tūlītēju ziņošanu	– Šo funkciju ieviesa 2015. gada februārī.	5189 brīdinājumi (iesniegusi 21 ES dalībvalsts)

Tas, cik bieži dalībvalstis izmanto *SIS II*, ļoti atšķiras, un dalībvalstis piemēro dažādus standartus *SIS II* izmantošanā cīņai pret terorismu (skatīt dok. 5722/16 RESTREINT UE). Turklāt **nav iespējams izšķirt, cik daudz brīdinājumu attiecas uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem / teroristiem**. Ārvalstu kaujinieki teroristi / teroristi var parādīties arī citās brīdinājumu kategorijās, piemēram, brīdinājumos saistībā ar apcietināšanu vai ieceļošanas atteikumu. Grūtības rada šādi faktori: brīdinājumu saderības noteikumi, kas traucē par vienu un to pašu personu izveidot brīdinājumus saskaņā ar dažādiem pantiem (piemēram, saskaņā ar *SIS II* regulas 26. pantu (gadījumā, kad attiecībā uz ārvalstu kaujinieku teroristu ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis) un saskaņā ar *SIS II* regulas 36. pantu); dalībvalstis *SIS II* attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem neizmanto vienādi; trūkst ar brīdinājumiem saistītas attiecīgas informācijas; ir grūti nodrošināt, lai personas paliktu uz vietas, kad tiek veiktas diskrētas pārbaudes; nav procedūru, kā rīkoties gadījumā, kad ir saņemta pozitīva atbilde (trāpījums) attiecībā uz personu ar nederīgiem ceļošanas dokumentiem; un visas dalībvalstis *SIS II* sistemātiski neievada informāciju par visiem ārvalstu kaujiniekiem teroristiem.

Dalībvalstis cita starpā ir ierosinājušas izveidot īpašu brīdinājumu attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem un terorismu, paredzēt saskaņotākus noteikumus par 36. pantā minēto brīdinājumu izveidi attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem un analizēt *SIS II* informāciju Eiropolā.

Komisija būtu jāaicina a) turpināt darbu ar tādiem jautājumiem kā kopēji datu kvalitātes standarti attiecībā uz brīdinājumiem, pamatojoties uz diskusijām, kas notikušas *SIS/VIS* komitejā, Šengenas jautājumu darba grupā (*SIS/SIRENE*), kā arī Terorisma jautājumu darba grupas sanāksmē, kuru rīkos 2016. gada 8. martā un kurā piedalīsies *SIS/SIRENE* jautājumu eksperti, **un b) veicināt praktisku norādījumu sniegšanu dalībvalstīm**.

Risinājumi cita starpā var būt šādi: *SIS II* regulā ievieš speciālu jaunu pantu attiecībā uz teroristu nodarījumiem vai vienojas, ka attiecībā uz teroristu nodarījumiem izmantos vienu no esošajiem pantiem, lai nošķirtu brīdinājumus saistībā ar terorismu un brīdinājumus par citiem noziedzīgiem nodarījumiem. Tādējādi apvienojumā ar vienotiem kritērijiem un standartiem brīdinājumu ievadīšanai attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, tostarp, iespējams, ieviešot jaunu veidlapu, *SIS II* attiecībā uz ārvalstu kaujiniekiem teroristiem un citām personām, kuras tur aizdomās par terorismu, varētu izmantot saskaņotāk. Pamatojoties uz šiem standartiem, svarīga nozīme būs apmācībai (īpaši galalietotājiem), un ar *CEPOL* atbalstu tā būtu jārīko visās dalībvalstīs. Komisija būtu jāaicina izstrādāt minētos standartus un iesniegt tos kopā ar ziņojumu/pētījumu par *SIS II* ieviešanu, kurš paredzēts 2016. gada aprīlī. Turklāt, ņemot vērā jaunos tiesību aktu priekšlikumus attiecībā uz *SIS II*, kuri paredzēti līdz 2016. gada beigām, **būtu jānosaka vienota kopīga pieeja attiecībā uz brīdinājumu izveidi un to saturu**.

– **SIS II *biometrija***

SIS II sistēmā ir 90 000 pirkstu nospiedumu, taču **joprojām nav iespējams veikt meklēšanu**. Piekļūt fotogrāfijām un pirkstu nospiedumiem var tikai tādēļ, lai šaubu gadījumos apstiprinātu identitāti (22. panta b) punkts abos attiecīgajos *SIS II* tiesību aktos [1]). Saskaņā ar pašreizējiem tiesību aktiem pirkstu nospiedumus jau var izmantot kā biometrisko identifikatoru personas identificēšanai (biometriskās meklēšanas funkcija attiecībā uz pirkstu nospiedumiem), tiklīdz tas būs tehniski iespējams. Komisija 2016. gada 29. februārī nāca klajā ar ziņojumu par tehnoloģijām, un tai ir jāapspriežas ar Eiropas Parlamentu (22. panta c) punkts [2]).

---

[1] Regula (EK) Nr. 1987/2006 par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) izveidi, darbību un izmantošanu (OV L 381, 28.12.2006., 4. lpp.) un Lēmums 2007/533/TI par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS II*) izveidi, darbību un izmantošanu (OV L 205, 7.8.2007., 63. lpp.).

– ***Interpola datubāzu izmantošana***

Padomes 20. novembra secinājumos ir prasīts līdz 2016. gada martam izveidot elektronisku savienojumu ar attiecīgajām Interpola datubāzēm visos ārējās robežas šķērsošanas punktos un nodrošināt ceļošanas dokumentu automātiskas pārbaudes. Tomēr **vismaz divas dalībvalstis vēl nav izveidojušas elektronisko savienojumu ar Interpola instrumentiem visos savas ārējās robežas šķērsošanas punktos** (pie gaisa, sauszemes un jūras robežas). Vairākas dalībvalstis joprojām manuāli atjaunina Zagto un pazaudēto ceļošanas dokumentu (*SLTD*) datubāzi, kā rezultātā informācija tiek atjaunināta novēloti un kas prasa lielus cilvēkresursus, ja to dara sistemātiski. Daudzas dalībvalstis joprojām neveic automātiskas pārbaudes *SLTD* datubāzē.

SLTD datubāzē veikto meklējumu skaits visās dalībvalstīs palielinājās no 280 749 717 2014. gadā līdz 360 359 191 2015. gadā. Tomēr datu kvalitāte rada arvien lielākas bažas, un dalībvalstīm ar Interpola Ģenerālsekretariāta atbalstu tā būtu vēl vairāk jāuzlabo (piemēram, attiecīgā dalībvalsts, kas izdevusi pasi, anulē katru nozaudēto vai nozagto ceļošanas dokumentu). Turklāt ir **jāvairo sabiedrības informētība** nolūkā parādīt, ka pazaudētu vai nozagtu pasi var izmantot noziedznieki un teroristi, tostarp ārvalstu kaujinieki teroristi, lai ar viltus identitāti ceļotu Eiropas Savienībā. Komisija būtu jāaicina ciešā sadarbībā ar Interpolu atbalstīt dalībvalstu centienus nodrošināt datu kvalitāti un veicināt sabiedrības informētību.

– ***Kopīgo riska rādītāju (KRR) ieviešana***

Operatīvie plāni attiecīgām kopīgām operācijām, ko koordinē *Frontex*, ir grozīti, un tajos ir iekļauti norādījumi par ārvalstu kaujinieku teroristu identificēšanu ar šķērspārbaudēm attiecīgajās datubāzēs, izmantojot kopīgos riska rādītājus. Tas nozīmē, ka informācija par iespējamajām pētāmajām personām, kas nonākušas interešu lokā, ir jānosūta sīkākai pārbaudīšanai otrajā līnijā un vajadzības gadījumā paredz informāciju tālāk nosūtīt valstu izlūkošanas dienestiem. Par šādiem gadījumiem būtu arī jāziņo aģentūrai *Frontex*, sniedzot arī informāciju par to, kāda ir bijusi aizdomās turētā atbilsme KRR, vai tiem būtu jāatklāj jauni rādītāji, kurus varētu būt vērts izplatīt tālāk.

Pēc Komisijas un Padomes pieprasījuma *Frontex* palīdz dalībvalstīm ieviest KRR kā daļu no visām operācijām, ko veic robežšķērsošanas vietās. *Frontex* šo operatīvo mērķi un ar to saistīto ziņošanu ir iekļāvusi kā patstāvīgu darbību visās sauszemes un gaisa operācijās, kas notiek robežšķērsošanas vietās.

Robežšķērsošanas vietu operācijas, ko koordinē *Frontex*, pie jūras robežām ir plānotas vēlāk 2016. gadā. Ziņošana par atklātiem gadījumiem, kad notiek aizdomīga ārvalstu kaujinieku teroristu pārvietošanās, tiek centralizēta Riska analīzes vienībā, un tādējādi tā tiek nošķirta no parastās operatīvās ziņošanas.

Frontex ir saņēmis KRR un sekmē to, lai pieaicinātās amatpersonas un norīkotās pieaicinātās amatpersonas iepazītos ar šiem rādītājiem un arī ar rokasgrāmatu "Kopīgo riska rādītāju ieviešana praksē", pirms tos ievieš kopīgās operācijās. Minēto rokasgrāmatu atjauninās ar informāciju, kuru darījis pieejamu Eiropols, un ar informāciju, kas apkopota *Frontex* koordinētās kopīgās operācijās.

KRR izmantošanu ietekmēs Šengenas Robežu kodeksa mērķtiecīgo grozījumu stāšanās spēkā. Saskaņā ar priekšlikumu visi ceļotāji, kas šķērsos ārējās robežas (trešo valstu valstspiederīgie un ES pilsoņi), būs sistemātiski jāpārbauda attiecīgās datubāzēs, ievērojot atkāpes attiecībā uz sauszemes un jūras robežām un pārejas laikposmu attiecībā uz gaisa robežām – seši mēneši kopš regulas stāšanās spēkā. KRR joprojām būs svarīgi tām robežšķērsošanas vietām, uz kurām attiecas atkāpes / kuras izmanto minēto pārejas laikposmu.

– ***Karsto punktu /* Frontex *drošības aspektu īstenošana***

Komisija 2016. gada 10. februārī publicēja visaptverošu paziņojumu [2] par karsto punktu īstenošanu Itālijā un Grieķijā un sniedza ieteikumus.

Mērķis ir panākt, lai visiem ieceļojošiem migrantiem karstajos punktos tiktu noņemti pirkstu nospiedumi un lai viņi tiktu pārbaudīti. Tiek pieliktas pūles, lai atrisinātu galvenās problēmas saistībā ar trūkstošo infrastruktūru (piemēram, ātrdarbīga interneta savienojumi, kas ir vajadzīgi, lai augšupielādētu informāciju un pārbaudītu to visās datubāzēs; infrastruktūras un sniegtie pakalpojumi), kā arī cilvēkresursiem (piemēram, koordinatoriem), ko uz karstajiem punktiem nosūta uzņēmējas valsts valdība. Pirkstu nospiedumu noņemšanas īpatsvars ir palielinājies, taču pirkstu nospiedumi joprojām netiek sistemātiski augšupielādēti un pārbaudīti visās datubāzēs.

Pašreizējā ar terorisma apkarošanu saistītā situācija **Itālijā** attiecībā uz karsto punktu pieejas īstenošanu

- *Frontex* atbalsta paketi Itālijai pielāgoja attiecībā uz identifikāciju, reģistrāciju, dokumentu pārbaudēm, iztaujāšanu un atgriešanu (25 *Frontex* darbinieku izvietošana).

[2] COM(2016) 85 *final*, "Par pašreizējo situāciju saistībā ar Eiropas programmā migrācijas jomā izvirzīto prioritāro darbību īstenošanu", 10.02.2016.

- Pirkstu nospiedumu noņemšanas īpatsvars, par ko ziņo Itālijas iestādes, *IOM* un *Frontex*, nesen reģistrētajos krastā izkāpšanas gadījumos ir sasniedzis gandrīz 100 % tajos karstajos punktos, kuri jau darbojas (līdz 2016. gada janvārim šis īpatsvars kopumā bija 87 %) [3].
- Noņemtos pirkstu nospiedumus pārbauda valsts automatizētajā pirkstu nospiedumu identifikācijas sistēmā (*AFIS*) un nosūta uz *Eurodac* centrālo sistēmu.
- *Frontex* palīdz pārbaudīt dokumentus identifikācijas procedūras laikā, un šaubu gadījumā *Frontex* darbinieki attiecīgo aizdomīgo dokumentu nosūta Itālijas iestādēm, kas veic padziļinātu pārbaudi.
- Iztaujāšanas pasākumi tiek labi īstenoti un integrēti Itālijā, un tie kalpo riska analīzes mērķiem un turpmākai apstrādei nolūkā informāciju nosūtīt Eiropolam.

Sadarbību ar Eiropolu veic Itālijas iestādes, izmantojot Eiropola valsts vienību, jo *Frontex* kā trešais operatīvais partneris nav iekļauts Eiropola informācijas sistēmas (EIS) lietotāju kopienā. Tieša sadarbība ar Interpolu karstajos punktos vēl nav izveidota.

Problēmas cita starpā rada karsto punktu ierobežotā spēja, kas paildzina pilnīgai identifikācijai, reģistrācijai un drošības pārbaudēm pieejamo laiku. **Būtu jāapsver papildu ekspertu** norīkošana **no dalībvalstīm, lai varētu veikt sistemātiskas šķērspārbaudes**. Patlaban tiek plānots izveidot mobilu karsto punktu vienību, kas darbotos citās krastā izkāpšanas ostās.

Pašreizējā ar terorisma apkarošanu saistītā situācija **Grieķijā** attiecībā uz karsto punktu pieejas īstenošanu

- Pašlaik pilnībā darbojas tikai divi no pieciem plānotajiem karstajiem punktiem (Lesbas salā un Hijas salā).
- *Eurodac* datubāzē joprojām nav tieši pārbaudīti visi pirkstu nospiedumi.
- Reģistrācijas lietotne, kas ir uzstādīta pirkstu nospiedumu noņemšanas darbstacijās, tika pielāgota, lai galalietotāji papildus meklēšanai valstu datubāzēs ar vienu klikšķi varētu izmantot meklēšanas iespēju *SIS II* un Interpola *SLTD* datubāzēs, pamatojoties uz ievadīto vārdu, uzvārdu.
- **Vairākos karstajos punktos vēl nav ieviestas drošības pārbaudes.**

Vispārēju sadarbību ar Eiropolu Grieķijas iestādes īsteno, izmantojot Eiropola valsts vienību.

[3] 3. pielikums Komisijas paziņojumā, COM(2016) 85 *final*, 2016. gada 10. februāris.

– ***Migrācijas krīzes pārvarēšana ar integrētiem krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismiem (*IPCR*) – drošība un karstie punkti***

Pēc ES integrēto krīzes situāciju politiskās reaģēšanas mehānismu (*IPCR*) pilnīgas aktivizēšanas 2015. gada 9. novembrī, prezidentvalsts ir vadījusi vairākas apaļā galda sanāksmes par *IPCR*, kurās tika izskatīti galvenie trūkumi un iespējamie risinājumi saistībā ar pašreizējo migrācijas un bēgļu krīzi. Ir izstrādāti priekšlikumi, ar ko atbalsta Padomes lēmumu pieņemšanu.

Tiek organizētas sanāksmes par galvenajām tēmām, tostarp karstajiem punktiem. Karsto punktu izveide un pienācīga darbība, tostarp drošības pārbaudes, ir bijusi viena no prezidentvalsts prioritārajām tēmām. Īpašas apaļā galda sanāksmes par *IPCR* notika 2015. gada 18. novembrī un 2016. gada 3. martā, kurās piedalījās Itālija, Grieķija, Eiropols un *Frontex*. Tika panākta kopīga izpratne par nepieciešamību pastiprināt drošību karstajos punktos, novērst nepilnības pieejamajās *EURODAC* stacijās, lai nodrošinātu pienācīgu reģistrāciju un pirkstu nospiedumu noņemšanu, veicināt valstu sadarbības koordinatoru izvietošanu karstajos punktos, lai tie strādātu kopā ar *Frontex* un Eiropolu, un nodrošināt sistemātiskas pārbaudes vairākās datubāzēs (*SIS* II, EIS, valsts policijas sistēmā, VIS un *SLTD*), ko vajadzības gadījumā papildina ar citiem instrumentiem, piemēram, Prīmes sistēmu un *FADO* [4]. Prezidentvalsts ierosināja ātri izstrādāt risinājumu, kas dalībvalstīm ļautu apmainīties ar pirkstu nospiedumu datiem, un paātrināt nolīguma noslēgšanu starp *Frontex* un Eiropolu par datu apmaiņu (pa šo laiku sasniegts).

Tiek pieliktas pūles, lai risinātu jautājumu par **viltotiem dokumentiem**, jo īpaši, Grieķijai izstrādājot jaunu pagaidu identifikācijas dokumentu ar uzlabotiem aizsardzības elementiem un Itālijā un Grieķijā iepriekš izvietojot amatpersonas darbam ar dokumentiem. Jāatzīmē, piemēram, Robežu atbalsta komanda, ko nodrošina Nīderlande un kas sešus mēnešus ir iesaistīta *Frontex* koordinētās operācijās. Tā ir pilnībā aprīkota daudznozaru komanda, kuras sastāvā ir 45 personas (jūras policija, militārā policija, krasta apsardze, dokumentu eksperti utt.) un kura spēj pievērsties visiem robežu drošības aspektiem un ir sākusi īstenot pamata drošības pārbaudes.

---

[4] *FADO* (*False and Authentic Documents Online* – viltoti un autentiski dokumenti tiešsaistē) ir klasificēta sistēma ar ierobežotu pieejamību, kura ir paredzēta informācijas apmaiņai starp dokumentu ekspertiem par ceļošanas un personu apliecinošiem dokumentiem un kura izveidota atbilstīgi Padomes Vienotajai rīcībai 98/700/TI. Daļa no *FADO* sistēmā iekļautās informācijas par autentiskiem dokumentiem ar *PRADO* sistēmas starpniecību ir pieejama plašai sabiedrībai. *PRADO* ir ietverti ceļošanas un personu apliecinošu dokumentu tehniskie apraksti, tostarp svarīgāko drošības elementu apraksti. Šī informācija ir pieejama Eiropas Savienības Padomes tīmekļa vietnē.

– ***Frontex*, Eiropola un *Eurojust sadarbība* / drošības pārbaudes attiecībā uz migrantiem**

Ir notikušas ievērojamas pārmaiņas attiecībā uz operatīvo sadarbību starp *Frontex* un Eiropolu. 2015. gada 4. decembrī minētās aģentūras parakstīja jaunu **nolīgumu par operatīvo darbību**, lai paplašinātu sadarbību pārrobežu noziedzīgo darbību apkarošanā, šādā nolūkā apmainoties ar informāciju, tostarp ar aizdomās turētu noziedznieku personas datiem, un kopīgi plānojot operatīvās darbības. 2015. gada 17. decembrī *Frontex* valde pieņēma personas datu apstrādes īstenošanas pasākumus, kuros izklāstīti noteikumi, saskaņā ar kuriem *Frontex* dalībvalstu savāktus personas datus var apstrādāt *Frontex* kopīgo operāciju, ātrās reaģēšanas pasākumu un pilotprojektu laikā vai kontekstā. 2016. gadā *Frontex* ir sākusi izmēģinājumu, kura mērķis ir personas datu apstrāde un tālākā nosūtīšana Eiropolam. Patlaban kopīgās operācijas *Triton* ietvaros tiek īstenots pilotprojekts, kura mērķis ir izstrādāt detalizētu kārtību *PeDRA* sistēmas darbībai; šī sistēma darbosies ar personas datiem. Pēc tam – pirms personas datu apmaiņa starp Eiropolu un *Frontex* varēs notikt sistemātiski – būs jāsaņem galīgā atļauja no Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU).

Svarīgi, lai *Frontex* iegūtajā informācijā varētu dalīties ne vien ar Eiropolu, bet arī ar attiecīgajām dalībvalstu iestādēm. Tomēr saskaņā ar pašreizējās regulas 11.c panta noteikumiem tas nav iespējams. Tāpat *Frontex* nevar ne saņemt, ne izmantot ar noziedzību un terorismu saistītus personas datus no trešām valstīm. Aģentūrai *Frontex* vēl nav piekļuves ***SIS II***. Šāda **piekļuve būtu svarīga, lai analizētu risku un konstatētu aizdomīgu pārvietošanos, kā arī lai ievadītu informāciju**, īpaši saistībā ar operatīvajām darbībām karstajos punktos un Rietumbalkānu reģionā. Nākotnē aģentūrai *Frontex* būtu vajadzīga piekļuve arī viedrobežu datubāzei.

Lai palīdzētu ES reaģēt uz migrācijas krīzi, **Eiropola** darbinieki ir tikuši rotācijas kārtībā izvietoti darboties telpās, ko aģentūra *Frontex* viņiem atvēlējusi ES reģionālās darba grupas birojos, kuri izveidoti Katānijā (Itālija) un Pirejā (Grieķija), tādējādi dodot iespēju *Frontex* un Eiropolam koordinēt atbalstu priekšposteņa dalībvalstīm un vislabākajā iespējamajā veidā izmantot karstajos punktos savāktu relevantu informāciju.

Valstu prokuratūras Itālijā un Grieķijā ir ieceltas par ***Eurojust*** kontaktpunktiem, lai sniegtu atbalstu karstajiem punktiem to atrašanās vietās un uz *Eurojust* valstu birojiem novadītu relevantu informāciju un lietas turpmākiem pasākumiem tiesā un koordinēšanai ES līmenī.

4. Šaujamieroči un sprāgstvielas

2016. gada 8. aprīlī stāsies spēkā īstenošanas regula par šaujamieroču dezaktivācijas kopīgajiem minimālajiem standartiem. Padome un Komisija būtu jāaicina sekot līdzi šim jautājumam un nodrošināt, ka tiek ievērots termiņš. Padomē patlaban notiek diskusijas ar mērķi panākt vienošanos par vienotu pieeju priekšlikumam, ar kuru Komisija nāca klajā 2015. gada 18. novembrī un kura nolūks ir atjaunināt Šaujamieroču direktīvu 91/477 (1991. gada 18. jūnijs).

2015. gada 2. decembrī Komisija nāca klajā ar **ES rīcības plānu pret šaujamieroču un sprāgstvielu nelikumīgu tirdzniecību un izmantošanu**. Ar šo rīcības plānu tiesību aktu pakete tiks atbalstīta ar šādiem paņēmieniem: rokasgrāmata par nelegālu šaujamieroču izsekošanu un identificēšanu, iespējams aizliegums veikt skaidras naudas maksājumus saistībā ar šaujamieroču un munīcijas privātu pārdošanu vai iegādi un sistēmas, kas paredzēta informācijas apmaiņai par šaujamieroču apriti ES iekšienē, modalitātes izvērtēšana. Rīcības plānā arī tika aicināts pilnībā īstenot regulu par sprāgstvielu prekursoriem un 2016. gadā minēto regulu pārskatīt, kā arī labāk izmantot esošos rīkus un novatoriskus atklāšanas paņēmienus, lai novērstu sprāgstvielu radītu apdraudējumu. Komisija šā rīcības plāna iniciatīvas atbalsta no Iekšējās drošības fonda.

Operatīvā sadarbība joprojām ir svarīga šaujamieroču jautājuma risināšanai, ar ko nodarbojas Eiropols saskaņā ar **ES politikas ciklu smagas un starptautiskas noziedzības jomā**, konkrēti, operatīvā rīcības plāna "Šaujamieroči" ietvaros. 2015. gadā to dalībvalstu skaits, kas piedalās ES politikas cikla prioritātē "Šaujamieroči", palielinājās no 13 uz 20. Nozīmīga ir **kontaktpunkta "Šaujamieroči"** aktīvāka izmantošana. Kopš kontaktpunkta "Šaujamieroči" atvēršanas 2014. gada janvārī līdz šim brīdim tas ir saņēmis vairāk nekā 3 500 datu vienumu, kas ir saistīti ar aptuveni 663 izmeklēšanas lietām, aptverot vairāk nekā 42 000 šaujamieroču, vairāk nekā 29 560 indivīdu un aptuveni 3340 (aizdomīgu) uzņēmumu. 2015. gadā kontaktpunkts "Šaujamieroči" ir saņēmis 2072 datu vienumus, kas ir 59 % no saņemto datu vienumu kopskaita (3507) – tas ir pieaugums par 51 % 2014. gada laikā (no 1370 datu vienumiem 2014. gadā līdz 2072 datu vienumiem līdz 2015. gada beigām, kopā 3442 datu vienumi līdz 2015. gada beigām – patlaban 3507 datu vienumi).

Aģentūra ***Frontex*** ir palielinājusi iesaistīšanos sešās operatīvajās darbībās ar īpašu uzmanību uz Rietumbalkāniem, un aģentūrai ir nozīmīga loma cīņā pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību pie ES ārējām robežām. *Eurosur* datu sapludināšanas pakalpojumi ir darīti pieejami *EMPACT* darbību vadītājiem, lai veicinātu cīņu pret šaujamieroču nelikumīgu pārrobežu tirdzniecību. *Frontex* pārvaldītā reģionālā Rietumbalkānu riska analīzes tīkla (*WB-RAN*) ietvaros ar Rietumbalkānu valstīm ir sākta jauno ar šaujamieročiem saistīto noziedzības rādītāju testēšanas fāze. Mērķis ir vākt datus par nelegālu šaujamieroču atklāšanas gadījumiem uz robežām. Pēc tam, kad būs pabeigts izmēģinājuma posms, 2016. gada otrajā pusgadā tiks izvērtēta iespēja konsolidēt jauno datu apmaiņas modeli, kas palīdzēs labāk pieskaņot operatīvo reakciju. Aģentūra *Frontex* piedalījās vienotās rīcības dienās, kuras 2015. gadā rīkoja kā operāciju "*Blue Amber*" un kuru mērķis bija vērsties pret šaujamieroču nelikumīgu tirdzniecību, un tā turpinās atbalstīt vienotās rīcības dienas 2016. gadā ar kopīgām, uz vairākiem mērķiem orientētām operācijām, īpaši Rietumbalkānu reģionā.

Pastāvīgā komiteja operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*) piekrita sagatavot pārskatu par visām darbībām, kas attiecas uz nelegāliem šaujamieročiem.

5. Drošības dienesti

Prezidentvalsts Nīderlandes vadībā, lai vēl vairāk pastiprinātu drošības dienestu sadarbību ārpus ES konteksta, Terorisma apkarošanas grupa strādā, lai nostiprinātu daudzpusēju apmaiņu reāllaikā; tā plāno, ka līdz 2016. gada vidum sāks darboties jauna platforma, kas šādu apmaiņu veicinās. 2016. gada 25. janvārī Terorisma apkarošanas grupas priekšsēdētājs par plānotajiem pasākumiem informēja neformālo TI padomi.

Papildus dalībvalstu jau īstenotajai nozīmīgajai sadarbībai 2016. gada 1. februārī Parīzē notika Eiropas valstu valdību iestāžu [5] sanāksme, kas bija Francijas Valsts izlūkdienesta koordinatora iniciatīva; sanāksme tika rīkota iekšlietu ministra *Bernard Cazeneuve* aizgādībā un tajā piedalījās ES terorisma apkarošanas koordinators.

[5] Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Dānija, Francija, Itālija, Īrija, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Spānija, Vācijas Federatīvā Republika, Zviedrija.

6. Terorisma finansēšanas apkarošana

2016. gada 2. februārī Komisija nāca klajā ar **rīcības plānu** pastiprinātai cīņai pret terorisma finansēšanu, kurā ietverti kopskaitā 20 veicami pasākumi, tostarp tiesību aktu priekšlikumi un neleģislatīva rīcība. 2016. gada 12. februārī ***ECOFIN*** **padome pieņēma secinājumus**, kuros tā atbalstīja minēto rīcības plānu, jo īpaši grozījumus Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvā un Apvienoto Nāciju Organizācijas pieņemto iesaldēšanas pasākumu paātrinātu īstenošanu. Dalībvalstis tika mudinātas paātrināt Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvas transponēšanu. Padome aicināja izveidot ES platformu ar informāciju par personām un vienībām, kurām atsevišķas dalībvalstis ir noteikušas ar terorismu saistītu aktīvu iesaldēšanu saskaņā ar valstu tiesību aktiem.

2015. gada 20. maijā pieņemtā 4. **Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīva (NILLND)** ir, vēlākais, līdz 2016. gada beigām juridiski jāīsteno valstu līmenī. Komisija nāks klajā ar tiesību akta priekšlikumu grozīt 4. NILLND attiecībā uz šādiem jautājumiem: saskaņotas un pastiprinātas uzticamības pārbaudes pasākumi un/vai, iespējams, pretpasākumi attiecībā uz augsta riska trešām valstīm, virtuālās valūtas maiņas platformas, priekšapmaksas instrumenti, finanšu izlūkošanas vienību un citu kompetentu iestāžu piekļuve centralizētiem bankas kontu un maksājumu kontu reģistriem vai elektroniskas datu izguves sistēmām un finanšu izlūkošanas vienību piekļuves informācijai un apmaiņas ar to uzlabošana. Vēl Komisija paziņoja, ka drīz tā nāks klajā ar ES rīcības plānu cīņai pret nelegālām naudas plūsmām, kas saistītas ar savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgu tirdzniecību.

2015. gada 17. decembrī tika pieņemta **ANO Drošības padomes Rezolūcija 2253**, kuras mērķis ir pastiprināti vērsties pret teroristu finansēšanu, īpaši pret DAIŠ. Tajā mudināts vairāk sadarboties ar privāto sektoru. Dalībvalstīm un Eiropolam būtu vēl vairāk jāpalielina sadarbība ar privāto sektoru, lai operatīvā līmenī efektīvi apkarotu teroristu finansēšanu.

– ***ES un ASV Teroristu finansēšanas izsekošanas programma (*TFTP*)***

No 2010. gada, kad *TFTP* stājās spēkā, līdz šim brīdim programma ir nodrošinājusi vairāk nekā 16 700 uzvedinošu izlūkdatu vienumu. No 2015. gada janvāra līdz 2016. gada janvāra beigām ASV iestādes iesniedza 50 datu vienumus, un dalībvalstis un Eiropols nosūtīja 160 pieprasījumus, ģenerējot kopskaitā vairāk nekā 9400 uzvedinošu izlūkdatu vienumu, kas bija relevanti 28 dalībvalstīm. To skaitā ir gandrīz 100 datu apmaiņas gadījumi *TFTP* ietvaros par ceļojošiem kaujiniekiem (Sīrija / Irāka / *IS*), kā rezultātā ir iegūti vairāk nekā 2900 uzvedinoši izlūkdatu vienumi par šo konkrēto parādību (kas bija relevanti 27 dalībvalstīm). *TFTP* palīdzēja izmeklēt arī 2015. gada novembra teroristu uzbrukumus, ģenerējot gandrīz 800 uzvedinošu izlūkdatu vienumu. Vispārējā kontekstā *TFTP* ir sevi apliecinājusi kā vērtīgs instruments izmeklēšanā, kas tiek veikta terorisma apkarošanas nolūkā: tā uzlabo spēju kartēt teroristu tīklus, bieži vien aizpildot trūkstošos posmus izmeklēšanas ķēdē.

Ar ES un ASV nolīguma par *TFTP* 4. pantu no *TFTP* darbības jomas tiek izslēgta finanšu darījuma informācija, kas attiecas uz Vienoto euro maksājumu zonu (*SEPA*) (visu ES dalībvalstu un Islandes, Norvēģijas, Lihtenšteinas, Šveices, Monako un Sanmarīno finanšu darījumi euro valūtā). 2013. gada ietekmes novērtējumā tika secināts, ka izsekošanas sistēma *SEPA* ietvaros bija nesamērīga un tai bija ierobežota pievienotā vērtība.

Kopš 2014. gada februāra visām eurozonas valstīm bija pienākums visus kredīta pārvedumus un tiešā debeta maksājumus euro valūtā eurozonā aizstāt ar *SEPA* darījumiem. Noteikumi par pārejas laika izņēmumiem ES dalībvalstīs zaudēja spēku 2016. gada februārī. Plānots, ka no 2016. gada oktobra beigām visas *SEPA* valstis, kas nav ES dalībvalstis, atbildīs *SEPA* noteikumiem. Ņemot vērā šo kontekstu, *TFTP* nenodrošina paņēmienu, ar kuru izsekot tādas teroristu (finansēšanas) darbības *SEPA* valstīs un starp tām, kas ietver *SEPA* darījumus, kuri ir izslēgti ar ES un ASV *TFTP* 4. panta darbības jomu.

Konkrēti tas nozīmē, ka trūkst informācijas, lai apzinātu kontekstuālu informāciju par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem un viņu sabiedrotajiem *SEPA* valstīs, kas samazina iespējas atklāt un izjaukt teroristu (atbalsta) tīklus, tostarp saistītās finanšu darbības. Šo trūkstošo informāciju nepalīdzēs iegūt arī finanšu izlūkošanas vienības (*FIU*) integrēšana Eiropolā 2016. gadā, jo *TFTP* pieeja nav iekļauta *FIU* tīkla darbības metodēs. Komisijas sagatavotajā ES rīcības plānā pastiprinātai cīņai pret terorisma finansēšanu, ar kuru tā nāca klajā 2016. gada 2. februārī, ir minēts, ka Komisija līdz 2016. gada 4. ceturksnim izpētīs, vai ir vajadzīga sistēma, kas papildinātu ES un ASV nolīgumu par *TFTP*.

– ***ES finanšu izlūkošanas vienību tīkls (FIU.net)***

2016. gada 1. janvārī FIU.net tika iekļauts Eiropolā (Eiropas Terorisma apkarošanas centrā, ETAC). Eiropols patlaban šo platformu uztur, bet FIU.net un Eiropola datubāzes nav savstarpēji savienotas. FIU.net valstu finanšu izlūkošanas vienībām dod iespēju sazināties un savstarpēji pārbaudīt datus reāllaikā, izmantojot "*FIU to FIU*". 2016. gadā galvenais uzdevums ir pabeigt FIU.net integrēšanu Eiropolā pārvaldības un tehnoloģiju ziņā. Šajā kontekstā ir svarīgi saglabāt *Match3* datubāzes īpašības un tehnoloģijas.

7. Tīklu un informācijas drošības (TID) direktīva

2015. gada 7. decembrī prezidentvalsts Luksemburga panāca neoficiālu vienošanos ar Eiropas Parlamentu par kopīgiem noteikumiem, ar ko visā ES stiprina tīklu un informācijas drošību. Jaunajā direktīvā būs izklāstīti pamatpakalpojumu un digitālo pakalpojumu sniedzēju pienākumi kiberdrošības jomā. No šiem pakalpojumu sniedzējiem tiks prasīts, lai viņi veiktu kiberrisku pārvaldības pasākumus un ziņotu par lielākajiem informācijas drošības incidentiem, tomēr katrai no šīm divām pakalpojumu sniedzēju kategorijām piemēros atšķirīgu režīmu. Turpmākajos mēnešos prezidentvalsts Nīderlande plāno rīkot sanāksmes saistībā ar *CSIRT* tīkla (operatīvās sadarbības tīkla) izveidi.

8. E-pierādījumi

Interneta saziņas kanāli un daudzie sociālie plašsaziņas līdzekļi, tostarp tehnoloģijas, kuru pamatā ir šifrēšana, ir terorisma nolūkos plaši izmantoti darbības veidi. Prezidentvalsts Luksemburga Padomē sāka plašas politikas debates par jautājumiem, kas ir saistīti ar elektronisku pierādījumu izgūšanu un izmantošanu kriminālprocesā, piemēram, par to, kāda ir savstarpējās tiesiskās palīdzības jomā pastāvošās sistēmas efektivitāte, par sekām, kādas ir Eiropas Savienības Tiesas spriedumam par Direktīvas 2006/24/EK (Datu saglabāšanas direktīva) atzīšanu par spēkā neesošu, par mākoņdatošanu un jurisdikciju, sadarbību ar pakalpojumu sniedzējiem un jo īpaši ar ASV iestādēm, kā arī par nepieciešamību šajā jomā nodrošināt pamattiesību ievērošanu. Ņemot vērā operatīvo un praktisko pieredzi, tika sagatavots kopīgs *Eurojust* un Eiropola dokuments (dok. 14812/15) (*Kopīgas problēmas kibernoziedzības apkarošanā*) un iespējamas pieejas šādu problēmu risināšanai no tiesībaizsardzības un kriminālvajāšanas viedokļa.

Diskusijas par šiem jautājumiem turpinās prezidentvalsts Nīderlandes vadībā, galveno uzmanību pievēršot jo īpaši tam, kā nodrošināt efektīvus savstarpējās tiesiskās palīdzības procesus, kā definēt vienotu pieeju attiecībā uz, piemēram, noteikumiem par piemērojamo jurisdikciju, ja nav zināma datu atrašanās vieta vai vieta, no kuras veikts kiberuzbrukums, un kā izveidot vienotu sistēmu sadarbībai ar privāto sektoru, jo īpaši ar ārvalstu interneta pakalpojumu sniedzējiem. Pēc diskusijām tieslietu un iekšlietu ministru neformālajā sanāksmē (2016. gada 25. un 26. janvārī Amsterdamā) turpmāka padziļināta informācija par šiem jautājumiem tiks meklēta prezidentvalsts rīkotajā konferencē par jurisdikciju kibertelpā 2016. gada 7. un 8. martā. Šīs konferences rezultāti būs TI padomes 2016. gada jūnija darba kārtībā.

II. RADIKALIZĀCIJAS NOVĒRŠANA UN VĒRTĪBU AIZSARGĀŠANA

1. Vispārīga informācija par novēršanu

Prezidentvalsts Nīderlande 2016. gada 1. un 2. februārī Amsterdamā rīkoja konferenci "Domāt globālā, rīkoties vietējā mērogā: visaptveroša pieeja cīņai pret radikalizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu", lai apspriestu to, kāda nozīme ES mērogā īstenotu terorisma apkarošanas centienu kontekstā ir vietējai darbībai un kāda nozīme ir personalizētām pieejām cīņā pret radikalizāciju, tostarp uzmanības veltīšanai aspektiem, kas saistīti ar dzimumu, un personām, kas atgriežas. Jautājums par to, kā uzlabot vietējās spējas, lai cīnītos pret radikalizāciju, ar vairākas aģentūras aptverošām struktūrām, tiks risināts arī Radikalizācijas izpratnes tīkla (*RAN*) jaunajā darba grupā "VIETĒJA MĒROGA DARBĪBA" (*LOCAL*). Šī darba grupa būs pamats mijiedarbībai ar citām attiecīgām iniciatīvām.

– ***Radikalizācijas izpratnes tīkla (*RAN*) Izcilības centrs***

Komisija Radikalizācijas izpratnes tīkla (*RAN*) Izcilības centram, kas tika izveidots 2015. gada 1. oktobrī, ir paredzējusi finansējumu līdz EUR 25 miljonu apmērā laikposmā no 2014. līdz 2017. gadam. Jaunais centrs jau ir sācis darboties, tostarp pētnieciskā nolūkā ir apmeklēti cietumi Parīzē un Vigtā (NL) un analizēta Vācijas pieeja cīņā pret labējo vardarbīgo ekstrēmismu. Sanāksmēs ir apspriests, kā apzināt teroristus, kas darbojas vieni, un vērsties pret tiem vai kā garīgās veselības jomā praktizējošus speciālistus iesaistīt tā dēvētajās "izstāšanās stratēģijās". Sanāksmes ir rīkojušas arī darba grupas šādos jautājumos: "Izglītība", "Cietumi un probācija", "Policija un tiesībaizsardzība", "Jaunatne, ģimenes un kopienas", "Saziņa un stāsti", "Vietējās iestādes", "Terorisma upuru piemiņa", kā arī "Veselība un sociālā aprūpe". Turpmākajās nedēļās ir plānotas nākamās sanāksmes un darba grupas.

RAN Izcilības centrs mudina akadēmisko aprindu pārstāvjus un praktiķus iesaistīties centra pasākumos. Lai palielinātu nesen izveidotās *RAN*darba grupas "Vietēja mēroga darbība", kā arī *RAN* darba grupas "Veselība un sociālā aprūpe" tvērumu, ir pausts aicinājums pieteikties, vēršoties pie praktiķiem, īpaši no Eiropas austrumu un dienvidu daļas. Valsts iestādes var pieteikties pieskaņotam *RAN* atbalstam (apmācība, semināri un konsultācijas) savā dalībvalstī, un to pilnībā finansē Komisija – jau ir sarīkots *RAN* Izcilības centra rīkots seminārs par palīdzības tālruņa līnijām Vīnē un *RAN* pasniedzēju apmācības seminārs Atēnās. Komisija izskata iespējas *RAN* iesaistīt pasākumos ar svarīgākajām trešām valstīm, koncentrējoties uz Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionu, Rietumbalkāniem un Turciju.

2. Internets

– ***ES vienība ziņošanai par interneta saturu (*IRU*)***

ES joprojām lielu uzmanību velta cīņai pret radikalizāciju tiešsaistē. Eiropolā ES vienība ziņošanai par interneta saturu, kura tagad ir daļa no Eiropas Terorisma apkarošanas centra, ir apzinājusi 3351 vienības ar potenciāli vardarbīgu/ekstrēmistisku saturu, kā rezultātā 2037 reizes ir nosūtīts ziņojums un 1793 reizes saturs ir dzēsts. Ziņošanai sekmīgs iznākums ir bijis 88 % gadījumu. Turpinās proaktīva sadarbība ar interneta pakalpojumu sniedzējiem. Kopš šīs vienības izveides 2015. gada 1. jūlijā ir saņemti 144 datu vienumi no 26 dalībvalstīm. **Lai ES *IRU* darbotos sekmīgi, dalībvalstīm ir cieši jāsadarbojas ar *IRU*, lai šī vienība varētu palielināt ziņošanas apjomu.** Četras dalībvalstis vēl nav iecēlušas *IRU* valsts kontaktpunktu, un tām tas būtu jādara pēc iespējas drīz. ES *IRU* spēju nodrošināšana lielā mērā ir atkarīga no resursiem. Minētās vienības mērķis ir sasniegt tādas personāla spējas, kādas ir saskaņotas un paredzētas vienības koncepcijā. 2016. gadā *IRU* izstrādās centralizētu koncepciju sociālo plašsaziņas līdzekļu novērošanai, attīstīs ES *IRU* spējas "atšifrēt" džihādistu tīklu darbības sociālajos plašsaziņas līdzekļos, pilnveidos attiecības ar privāto sektoru, tostarp vienotās rīcības dienas, aktīvi darbosies ES Interneta forumā, izstādās specializētu Eiropola Ekspertu platformu (*EPE*), lai strukturētu un sekmētu saziņu ar akadēmiskajām aprindām un pētniecības centriem.

– ***ES interneta forums***

Komisija 2015. gada 3. decembrī rīkoja ES interneta foruma pirmo sanāksmi ministru līmenī starp tieslietu un iekšlietu ministriem un augsta līmeņa pārstāvjiem no pasaules vadošajiem sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Dalībnieki bija vienisprātis, ka DAIŠ un citas ekstrēmistu grupas izmanto internetu, lai izplatītu propagandu, meklētu jaunus kaujiniekus un mudinātu izdarīt vardarbības aktus. Viņi arī vienojās, ka ir svarīgi izveidot efektīvus mehānismus starp valdību un nozari, lai nekavējoties dzēstu teroristu materiālus un sekmētu efektīvus atbildes vēstījumus. Ministri 3. decembrī arī apstiprināja, ka būtu jāveic pasākumi ar mērķi izveidot ES līmeņa dialogu ar nozari par naidu kurinošiem izteikumiem tiešsaistē. Šajā ES dialogā vajadzības gadījumā tiktu izmantots ES IT foruma satvars, nodrošinot pilnīgu sinerģiju ar darbu terorisma apkarošanas jomā.

Forums vēlreiz tikās 2016. gada 22. janvārī Briselē, lai apspriestu ceļvedi konkrētai rīcībai 2016. gadā. Ceļvedis un tā prioritātes tiek izstrādātas, balstoties uz visu ieinteresēto personu ieguldījumu un iekļaujot ievadpasākumā apspriestos mērķus, tostarp pasākumus, kas vērsti pret naidu kurinošiem izteikumiem tiešsaistē, un to, kā efektīvi uzlabot kaitīga satura dzēšanu.

– ***Sīrijas Stratēģiskās komunikācijas konsultatīvā grupa (SSKKG)***

SSKKG 2015. gada decembrī rīkoja savu pirmo apmācības sesiju ekspertiem no 20 dalībvalstīm un Komisijas un EĀDD pārstāvjiem. Apmācības laikā *Facebook*, *Twitter* un *YouTube* nodrošināja tīklu ar praktiskiem padomiem, lai dalībnieki gūtu ieskatu attiecīgo platformu iespējās maksimizēt tiešsaistes kampaņu izmantošanu. *Al Jazeera* turklāt iepazīstināja ar saviem tīmekļa dokumentālajiem videomateriāliem *"Life on Hold"*. Mērķis bija SSKKG tīklam nodot privātā sektora īpašās zināšanas, jo īpaši saistībā ar jaunākajām tehnoloģijām, digitāliem stāstījuma veidošanas paņēmieniem un redakcionālo procesu.

Saskaņā ar pašreizējo projektu SSKKG sadarbība ar Apvienotās Karalistes Iekšlietu ministrijas Izpētes, informācijas un saziņas nodaļu (*RICU*) turpināsies līdz 2016. gada jūnijam. Uz šo laikposmu konsultatīvā grupa ir paplašināta – tajā ir iekļauts augstākā līmeņa radošais direktors, kurš var labāk reaģēt uz dalībvalstu klientu specifiskiem radošiem pieprasījumiem. Līdz šim SSKKG konsultatīvos pakalpojumus ir sākušas izmantot 13 dalībvalstis. Nākamā SSKKG tīkla sanāksme notiks 2016. gada 16. martā Briselē, un 2016. gada jūnijā tiks rīkota konference. Pašlaik kopā ar Komisiju tiek pabeigta nosacījumu izstrāde, lai projekts varētu turpināties pēc 2016. gada vidus.

3. Krimināltiesiska atbildes rīcība uz radikalizāciju

Pēc augsta līmeņa konferences par krimināltiesisku atbildes rīcību uz radikalizāciju, kas notika 2015. gada 19. oktobrī, Padome pieņēma 2015. gada 20. novembra Padomes secinājumus par krimināltiesiskas atbildes rīcības pastiprināšanu pret radikalizāciju, kas noved pie terorisma un vardarbīga ekstrēmisma. Komisija ir spērusi šādus pirmos soļus secinājumu īstenošanai.

Pēc Komisijas pieprasījuma Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (*EJTN*) pielāgoja savu 2015. un 2016. gada budžetu un laikā no 2015. gada oktobra līdz 2016. gada martam ir sarīkojis četrus pusotras dienas apmācības pasākumus par terorisma apkarošanas un radikalizācijas novēršanas tiesiskajiem aspektiem. Tiek īstenota programma sadarbībā ar Francijas, Spānijas, Vācijas un Beļģijas tieslietu akadēmijām, un tā ir pieejama tiesnešiem un prokuroriem no 28 ES dalībvalstīm; sagaidāms, ka tajā piedalīsies 240 tiesneši/prokurori/tieslietu mācībspēki. 54 specializētie un nespecializētie tiesneši un prokurori piedalās apmaiņas pasākumos, kuri ilgst vidēji 3 dienas un notiek 7 ES dalībvalstīs (IT, FR, UK, BE, SE, ES, DE). Noslēdzot un apkopojot Komisijas pieprasītos tiesiskās apmācības pasākumus, 2016. gada 20. maijā Briselē notiks noslēguma konference, kurā piedalīsies Komisijas locekle *Jourova* un īpaša uzmanība tiks veltīta cietumu darbinieku apmācībai par deradikalizāciju.

Ir paredzēts arī projekta finansējums 2015. un 2016. gadam saskaņā ar Tiesiskuma programmu: EUR 1,5 miljoni ir atvēlēti 2015. gada uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus tiesiskajai apmācībai (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) tādās prioritārās jomās kā "Terorisma un organizētās noziedzības apkarošanas tiesiskie aspekti" un "Radikalizācijas apcietinājumā novēršana". Vērtēšana joprojām turpinās.

EUR 1 miljons ir atvēlēts 2015. gada uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus tiesu iestāžu sadarbībai (JUST/2015/JCOO/AG) tādā prioritārā jomā kā "Terorisma apkarošana, novēršot radikalizāciju". Uzaicinājums tika publicēts 2015. gada novembrī, un pieteikumu iesniegšana tika slēgta 2016. gada janvārī. Prioritātes bija šādas: 1) radikalizācijas cietumos novēršana, tostarp rehabilitācijas programmas; 2) apcietinājuma alternatīvu veicināšana un probācijas lomas cīņā pret radikalizāciju izpēte ES līmenī, tostarp rehabilitācijas programmas; 3) riska novērtējuma metožu izstrāde un 4) nepilngadīgo tiesvedības sistēmu loma saistībā ar terorisma apkarošanu. Komisija ir saņēmusi tikai dažus pieteikumus, kuri patlaban tiek vērtēti.

Tiesiskuma programmas ikgadējā darba programmā 2016. gadam (kura vēl nav pieņemta) ir iekļauts uzaicinājums iesniegt priekšlikumus par rīcības dotācijām EUR 4 miljonu apmērā, lai atbalstītu projektus, kuru mērķis ir novērst radikalizāciju, kas noved pie terorisma un vardarbīga ekstrēmisma. Aicinājums tiks publicēts 2016. gada vidū, un prioritātes būs Padomes 2015. gada 20. novembra secinājumu par krimināltiesiskās atbildes rīcību īstenošana.

Komisija sadarbojas ar *Eurojust* saistībā ar pārskatiem par spriedumiem terorisma lietās (*Terrorism Conviction Monitor – TCM*) attiecībā uz dalībvalstīs piemērojamo tiesisko regulējumu un attiecīgo judikatūru terorisma un vardarbīgas radikalizācijas jomā, tostarp kriminālvajāšanas un apcietinājuma alternatīvu izmantošanu. Komisija strādā ar Eiropas Probācijas konfederāciju (*CEP*) un Eiropas Cietumu un labošanas dienestu organizāciju (*EuroPris*) – abas minētās struktūras finansē ar darbības dotācijām saskaņā ar Tiesiskuma programmu –, lai tās iesaistītu cietumu un probācijas dienestu darbinieku īpašā apmācībā. *EuroPris* 2015. gada 24. un 25. novembrī rīkoja Radikalizācijas jautājumu ekspertu grupas sanāksmi. Krimināljustīcijas platforma (*EuroPris*, *CEP* un Atjaunojošās justīcijas Eiropas forums) 2016. gada 26. aprīlī Barselonā rīkos konferenci par radikalizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu. Komisija sadarbojas arī ar Eiropas Padomi – darba grupa sadarbībai penoloģijā (*PC-CP*) strādā pie Radikalizācijas jautājumu rokasgrāmatas cietumu darbiniekiem. Tiesiskuma un patērētāju ĢD 2016. gadā piešķirs tiešu dotāciju Eiropas Padomei *SPACE* statistikas izstrādei un Cietumu uzraudzības struktūru tīkla (ES CUS tīkls) izveidei dalībvalstīs. Tas ļaus apkopot datus par radikalizācijas problēmas apmēriem dalībvalstīs.

Arī *RAN* Cietumu un probācijas iestāžu darba grupa tiks iesaistīta 2015. gada 20. novembra secinājumu īstenošanā.

4. Radikalizācijas novēršana ar izglītības palīdzību, iecietības veicināšanu un diskriminācijas, rasisma un ksenofobijas apkarošanu

– ***Izglītība***

Lai novērstu radikalizāciju, Komisija ir iecerējusi konkrētas **iniciatīvas izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta jomā**. Ir paredzēti pamatprojekti un īpaši uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus *Erasmus+* programmas ietvaros (EUR 400 miljoni laikposmā līdz 2020. gadam). Izglītības ministru 2015. gada 17. marta Parīzes deklarācijas mērķiem ir piešķirta prioritāte saistībā ar *Erasmus+* finansējumu, jau sākot no 2016. gada.

– ***Rasisma un ksenofobijas apkarošana***

Komisija kā Līgumu izpildes uzraudzības iestāde kopš 2015. gada decembra vairākās dalībvalstīs ir uzsākusi izmeklēšanu par Pamatlēmuma 2008/913/TI par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm transponēšanu un īstenošanu, lai vajadzības gadījumā uzsāktu pārkāpuma procedūru.

Vienlaikus tiek īstenota aktīvāka rīcība, lai dalībvalstīm palīdzētu **izveidot proaktīvu izmeklēšanas un kriminālvajāšanas praksi**, tostarp 2016. gadā paredzēts izveidot jaunu ES augsta līmeņa darba grupu rasisma, ksenofobijas un cita veida neiecietības apkarošanai, kas būs platforma, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu, izstrādātu norādes dalībvalstīm un stiprinātu sadarbību ar attiecīgajiem dalībniekiem, tostarp pilsonisko sabiedrību. Jebkāda veida neiecietības novēršana un apkarošana joprojām ir Tiesību, vienlīdzības un pilsonības programmā paredzētā finansējuma prioritāte, un finansējums būs prioritāte arī turpmāk – 2016. gadā –, lai atbalstītu amatpersonu īpašu apmācību un mudinātu uzraudzīt un reģistrēt naida noziegumus un naidu kurinošus izteikumus un ziņot par tiem.

Turklāt Komisijas īstenots tiešs pēcpasākums pēc **pirmā ikgadējā kolokvija par pamattiesībām**, kas notika 2015. gada 1. un 2. oktobrī, ir *Katharina von Schnurbein* kundzes iecelšana par antisemītisma apkarošanas koordinatori un *David Friggieri* kunga iecelšana par koordinatoru pret musulmaņiem vērsta naida apkarošanas jautājumos. Abu koordinatoru galvenie uzdevumi būs attiecīgo kopienu bažām pievērst Komisijas uzmanību politiskā līmenī un palīdzēt koordinēt visu dienestu centienus saistībā ar Komisijas visaptverošo politiku rasisma, ksenofobijas un citu neiecietības izpausmju apkarošanai. Koordinatori sadarbosies ar dalībvalstīm, Eiropas Parlamentu, citām ES iestādēm un attiecīgām pilsoniskās sabiedrības organizācijām.

– ***Pievēršanās tādiem naidu kurinošiem izteikumiem tiešsaistē, kuros aicina uz vardarbību un naidu***

ES dialogs ar IT uzņēmumiem, dalībvalstīm un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem par naidu kurinošiem izteikumiem tiešsaistē tika uzsākts kā 2015. gada 1. un 2. oktobrī notikušā pirmā ikgadējā kolokvija par pamattiesībām pēcpasākums. Šā ES dialoga mērķis ir izpētīt iespējas sekmēt atbildes vēstījumu sagatavošanu, pārvarēt pašreizējās problēmas saistībā ar izveidoto ziņošanas sistēmu uzlabošanu un nodrošināt tādu nelikumīgu, naidu kurinošu izteikumu, kuros aicina uz vardarbību, tūlītēju dzēšanu, apspriest "uzticamu reportieru" un pilsoniskās sabiedrības lomu naidu kurinošu izteikumu tiešsaistē konstatēšanā un ziņošanā par tiem, kā arī palielināt pārredzamību attiecībā uz informācijas ievērošanas un izņemšanas procedūru piemērošanu.

Darbs ar naidu kurinošiem izteikumiem tiešsaistē ir saistīts ar 2015. gada maijā uzsākto digitālā vienotā tirgus stratēģiju. Šajā sakarā saistībā ar regulatīviem atbildes pasākumiem 2015. gada 30. decembrī tika noslēgta sabiedriskā apspriešana par platformām un nelikumīgu saturu, kur cita starpā izskatīja Direktīvā par elektronisko tirdzniecību paredzētā atbrīvojuma no atbildības tvērumu, paziņošanas un rīcības procedūras un rūpības pienākumu. Tiek pārskatīta arī Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva, kurā iekļauti noteikumi, ar ko aizliedz raidījumus, kuros tiek pausti naidu kurinoši izteikumi; tas tiek darīts, jo īpaši, lai pārbaudītu direktīvas darbības efektivitāti konverģētajā plašsaziņas līdzekļu vidē.

– ***Komunikācijas rīku kopums informēšanai par cieņu, iecietību un nediskrimināciju ES***

ES Pamattiesību aģentūra (*FRA*) un Austrijas Republikas Federālā iekšlietu ministrija 2015. gada decembrī Vīnē kopīgi rīkoja semināru par paraugprakses rīku kopuma izstrādi informēšanai par cieņu, iecietību un nediskrimināciju ES. Tajā piedalījās pārstāvji no ES iestādēm, valstu un vietējām iestādēm un komunikācijas eksperti, kuru specializācija ir rasisma apkarošana, deradikalizācija un iecietības, cieņas un nediskriminācijas veicināšana. Galvenās atziņas bija šādas: komunikāciju nedrīkst uztvert kā vienvirziena, lejupēju instrumentu, tā jāsaprot kā dialogs; šā dialoga partneri būtu jāiekļauj šādu komunikācijas stratēģiju izstrādē; tika uzsvērta vietējā līmeņa dalībnieku loma; nepieciešams informēt par Pamattiesību hartā nostiprinātajām tiesībām un vērtībām; nepieciešams mainīt uzsvaru no reaģēšanas uz novēršanu, veidojot ne vairs tikai "atbildes", bet gan pozitīvus vēstījumus. Šos rezultātus iesniegs attiecīgās Padomes darba grupās un attiecīgiem dalībniekiem ES un valstu līmenī. Rezultātus izmantos arī *FRA* Pamattiesību forumā 2016. gada jūnijā.

III. SADARBĪBA AR MŪSU STARPTAUTISKAJIEM PARTNERIEM

Ārlietu padome 14. decembrī rīkoja debates par ES ārējām terorisma apkarošanas prioritātēm un bija vienisprātis, ka steidzami jāīsteno Ārlietu padomes 2015. gada 9. februāra secinājumi par terorisma apkarošanu, kā tas uzsvērts iepriekš izplatītajā Augstās pārstāves vēstulē. Augstās pārstāves vēstulē galvenā uzmanība bija veltīta vairākiem prioritāriem reģioniem, kuros teroristu grupu radītais ES interešu apdraudējums (Tuvie Austrumi un Ziemeļāfrika, Turcija, Rietumbalkāni) ir visaktuālākais, un tajā bija iezīmētas vairākas tematiskās prioritātes, tostarp vardarbīga ekstrēmisma apkarošana, teroristu finansēšana un aviācijas drošība.

– ***Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģions un Turcija***

Dažādos izstrādes posmos ir **terorisma apkarošanas paketes**, kas tiek gatavotas ar vairākām prioritārām valstīm **Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas** reģionā un ar **Turciju**.

Tiek gatavota Augstās pārstāves un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces *Mogherini* vēstule Tunisijas premjerministram, kurā izklāstīta visaptveroša terorisma apkarošanas pakete, ko paredzēts piedāvāt **Tunisijai** un par ko PDK vienojās 2015. gada 26. novembrī. Vienlaikus turpinās darbs, lai īstenotu paketē ietvertos pasākumus. Tunisija ir iecēlusi koordinatoru drošības sektora reformas programmai, kurai piešķirti EUR 23 miljoni, līdz ar ko īstenošana var sākties. Komisija 2015. gada decembrī pieņēma finanšu lēmumu uz Tunisijas iestādēm nosūtīt vairākus ekspertus, lai palīdzētu izstrādāt un īstenot visaptverošu pieeju terorisma apkarošanai. 2016. gada janvārī tika uzsākts projekts terorisma apkarošanas tiesu kolēģijas atbalstam (Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta ilgtermiņa finansējums, EUR 300 000). 2015. gada decembrī Komisija pieņēma lēmumu par projektu, ar kuru iecerēts palielināt sabiedrības iesaistīšanos robežu drošībā un robežu pārvaldībā un veicināt reālas iztikas iespēju alternatīvas atstumtās pierobežas kopienās, ko sadarbībā ar vairākām vietējām NVO īstenoja Dānijas Bēgļu padome / Dānijas Atmīnēšanas grupa un organizācija *International Alert*. Ir īstenoti apmācības pasākumi saskaņā ar *PREV-UE* projektu (radikalizācijas novēršanai).

Pēc Tunisijas iestāžu lūguma 2016. gada janvārī notika *TAIEX* apmeklējums, lai izpētītu, kāda ir ES palīdzība nolūkā stiprināt terorisma apkarošanas / drošības centra spējas radikalizācijas novēršanas jomā. Patlaban tiek gatavots Radikalizācijas izpratnes tīkla apmeklējums. Tunisijas delegācija tika arī uzaicināta martā ierasties *Eurojust* telpās uz mācību apmeklējumu, lai izpētītu veidus, kā uzlabot sadarbību. Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās tiek sekmēta, izmantojot Eiropas Padomes instrumentus.

Laikā no 15. līdz 17. decembrim ES terorisma apkarošanas koordinators un EĀDD ģenerālsekretāra vietnieks apmeklēja **Jordāniju**. Tikšanās ar Jordānijas iestādēm apliecināja lielu interesi dziļākā sadarbībā tādās jomās kā teroristu finansēšana, robežu un aviācijas drošība un vardarbīga ekstrēmisma apkarošana. Lai panāktu skaidru izpratni par kopīgām prioritātēm, Jordānijas valdība ir piekritusi uzņemt semināru par terorisma apkarošanu, kurā piedalīsies eksperti no dalībvalstīm un kurš notiks 15. martā.

Tā iznākumam vajadzētu būt kopīgam ceļvedim, kurā, pirmkārt, tiktu uzsvērts esošās sadarbības mērogs, tostarp EUR 10 miljonu vērtais projekts kā Jordānijas valdības, tā arī pilsoniskās sabiedrības spēju veidošanai nolūkā risināt vardarbīga ekstrēmisma problēmu, un, otrkārt, uzmanība tiktu pievērsta jaunām sadarbības jomām saistībā ar terorisma apkarošanu, tostarp spēju veidošanas projektiem, tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās veicināšanai, izmantojot Eiropas Padomes instrumentus, un darbībām, kurās iesaistītas ES aģentūras, tostarp Eiropols un *CEPOL*. Decembra sākumā Jordāniju apmeklēja ES Radikalizācijas izpratnes tīkla delegācija, lai diskutētu par radikalizāciju cietumos.

2016. gada 26. un 27. janvārī **Libānā** notika dialogs par terorisma apkarošanu. No ES puses tajā piedalījās ES terorisma apkarošanas koordinators, EĀDD ģenerālsekretāra vietnieks un Migrācijas un iekšlietu ĢD drošības direktors, kā arī Eiropols, *CEPOL* un *FRONTEX*. ES patlaban pabeidz izstrādāt ceļvedi sadarbībai terorisma apkarošanas jomā ar Libānas iestādēm. Tas būs pamats pastiprinātai sadarbībai šādās jomās: vardarbīga ekstrēmisma apkarošana; tieslietas un tiesībaizsardzība; tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās; aviācijas drošība un teroristu finansēšanas apkarošana. Abas puses bija vienisprātis, ka ES aģentūrām, jo īpaši Eiropolam un *CEPOL*, varētu būt nozīmīga loma pastiprinātu saišu izveidē tiesībaizsardzības jomā. Pamatojoties uz ceļvedi un par paraugu izmantojot Tunisijas modeli, ES izstrādās visaptverošu palīdzības pasākumu kopumu Libānai terorisma apkarošanas jomā.

2016. gada 16. un 17. februārī ES terorisma apkarošanas koordinators un EĀDD ģenerālsekretāra vietnieks apmeklēja **Alžīriju**. Augsta līmeņa tikšanās laikā ar iekšlietu un reliģijas lietu ministriem no Magribas un Sāhelas un Tieslietu ministrijas augstākajām amatpersonām tika sagatavota vienošanās līdz 2016. gada vasarai sarīkot semināru par terorisma apkarošanu, lai noteiktu konkrētas turpmākās sadarbības jomas saistībā ar terorisma apkarošanu. Iespējamās turpmākās sadarbības jomas ietver krimināltiesisku pieeju cīņai pret terorismu, palīdzību specializētām terorisma apkarošanas tiesu kolēģijām, radikalizācijas novēršanu / deradikalizāciju, krīzes pārvarēšanu pēc teroristu uzbrukuma, Alžīrijas pievienošanos Eiropas Padomes konvencijām, juridisku tekstu izstrādi, ciešāku sadarbību ar ES aģentūrām un sadarbību, lai nodrošinātu reģiona valstu spēju veidošanu. Alžīrija ierosināja stratēģisku dialogu par drošību un terorisma apkarošanu. ES gūs labumu no Alžīrijas īpašajām zināšanām, jo sevišķi par deradikalizāciju. 2015. gada decembrī uz ES delegāciju Alžīrā tika nosūtīts terorisma apkarošanas / drošības eksperts. PDK / *COSI* 3. martā tiks informēta par apmeklējumu un sniegs turpmākas norādes par turpmāko virzību.

Pēc tam, kad 2015. gada jūnijā notika seminārs ar **Turciju** par terorisma apkarošanu, 2016. gada pavasarī ir ieplānots aktualizēts un mērķtiecīgs dialogs par terorisma apkarošanu, lai pabeigtu darbu pie vienošanās, kurā paredzēta ES un Turcijas sadarbība saistībā ar terorisma apkarošanu vairākās svarīgās jomās. Pēc Eiropola grupas Ankaras apmeklējuma 2016. gada februāra sākumā Eiropola valde apstiprināja priekšlikumu cik drīz vien iespējams uz Eiropolu norīkot sadarbības koordinatoru no Turcija . ES arī beidz no Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta finansētu projektu "Uzlabot ES un Turcijas kopīgās rīcības efektivitāti saistībā ar ārvalstu kaujinieku teroristu draudiem". Tas palīdzēs uzlabot Turcijas robežkontroles iestāžu informētību par to, kā risināt imigrācijas problēmu, kuru rada ārvalstu kaujinieki teroristi, kas atgriežas. Patlaban tiek gatavots Radikalizācijas izpratnes tīkla Ankaras apmeklējums.

Ir panākts progress attiecībā uz vairākiem 2015. gadā uzsāktiem terorisma apkarošanas projektiem. *CEPOL* īstenota un no Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta īstermiņā finansēta projekta **ES / Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas valstu apmācības partnerība terorisma apkarošanas jomā** (uzsverot apmācību terorisma apkarošanas jomā Tunisijā, Libānā, Jordānijā, Turcijā, mācību apmeklējumus partneriem no Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģiona un apmaiņas pasākumus ar tiem) darbība tika uzsākta 2016. gada februārī (18 mēneši, budžets – EUR 2,5 miljoni). Britu padomes / Izpētes, informācijas un saziņas nodaļas īstenotā **stratēģiskās komunikācijas** projekta, kurā galvenā uzmanība pievērsta Tunisijai, Marokai un Libānai, darbība tika uzsākta 2015. gada novembrī (18 mēneši, EUR 3,5 miljoni).

Projekta grupa jau ir sākusi sniegt atbalstu Tunisijas iestādēm un tuvākajās nedēļās dosies faktu vākšanas apmeklējumos uz Beirūtu un Rabātu. 2015. gada novembrī uz **Irāku** tika nosūtīta projekta grupa, lai sadarbībā ar nacionālās drošības padomnieku atbalstītu Irākas drošības aģentūras saistībā ar informācijas apmaiņu un koordinācijas mehānismiem, kā arī to, kā tajās tiek ievērotas cilvēktiesības (18 mēneši, Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta īstermiņa finansējums, EUR 3,5 miljoni).

EĀDD vadītā **Arābu stratēģiskās komunikācijas darba grupa** ir pabeigusi sava rīcības plāna izstrādi un gatavo izmēģinājuma iniciatīvas izvēlētās valstīs Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā un galvenajā mītnē, un strādā kopā saistībā ar citiem attiecīgiem projektiem, īpašu uzmanību veltot jauniešiem. Patlaban Augstās pārstāves un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces *Mogherini* vadībā tiek gatavota iniciatīva jaunatnei un radikalizācijas apkarošanai Eiropā un Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas valstīs. Izglītības un kultūras ĢD pēta iespējas **izvērst studentu virtuālu apmaiņu** ar Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionu, kā pamatā ir esošais e-mērķsadarbības tīkls, kurš jau strādā Tunisijā un kura tiešsaistes platformā jau ir reģistrēti gandrīz 300 skolotāji un 85 skolas.

Pamatojoties uz ES terorisma apkarošanas koordinatora dokumentu, *COSI* 2015. gada novembrī un decembrī divreiz apspriedās par **tieslietu un iekšlietu instrumentu un aģentūru plašāku izmantošanu Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā**.

ES turpina atbalstīt ANO īpašā sūtņa *Staffan de Mistura* centienus panākt **Sīrijas konflikta** politisku risinājumu, iesaistot reģionālos spēkus. ES atbalstīja arī Londonas konferenci par Sīriju, kura notika 4. februārī un kuras rezultātā ir paziņots par jaunām saistībām aptuveni USD 11 miljardu apjomā, lai palīdzētu reģionam pārvarēt Sīrijas konflikta radīto traumu. Atbalstam, kas apsolīts Sīrijas robežvalstīm, kurām ir nācies uzņemties milzīgo humanitāro slogu, būtu jāpalīdz kliedēt bažas par pieaugošo radikalizāciju. **ES gatavoto nolīgumu ar Jordāniju un Libānu** projektā būs uzsvērts, cik svarīga ir efektīva sadarbība terorisma apkarošanas jomā, kā arī nepieciešamība panākt lielāku progresu attiecībā uz sociālekonomiskiem jautājumiem un bēgļu uzņemšanu.

Komisijas finansētā projekta terorisma apkarošanai **Sāhelas** reģionā (Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta ilgtermiņa finansējums) galīgais izvērtējums ir apliecinājis, ka šim projektam ir bijusi būtiska loma ES stratēģijas Sāhelas reģionam un ES terorisma apkarošanas stratēģijas īstenošanā. Pateicoties šim projektam, ir pieaugusi ES kā Sāhelas reģiona drošībā iesaistīta dalībnieka uzticamība. **Āfrikā** reģionālā un valstu līmenī patlaban tiek īstenoti vai gatavoti vairāki no Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta finansēti projekti. Prioritātes ir vardarbīga ekstrēmisma novēršana, kriminālatbildīgs atbalsts terorisma apkarošanai, pedagoģisks atbalsts reliģiskām skolām, kā arī terorisma apkarošanas vispārīgi aspekti.

– ***Rietumbalkāni***

Galvenie problēmjautājumi reģionā joprojām ir novēršanas pasākumi (tostarp cietumos), aizdomīga pārvietošanās (ārvalstu kaujinieki teroristi), šaujamieroči un terorisma finansēšana. TI padome 2015. gada 3. un 4. decembra sanāksmē pieņēma secinājumus par integrējošu un papildinošu pieeju cīņai pret terorismu un vardarbīgu ekstrēmismu Rietumbalkānos (dok. 11625/3/15) un vienojās īstenot ES Rietumbalkānu terorisma apkarošanas iniciatīvas (*WBCTi*) integrējošo rīcības plānu 2015.–2017. gadam, kuru Slovēnijas un Austrijas vadībā sagatavojis ES dalībvalstu kodols. Šīs drošības pārvaldības pieejas mērķis ir reģionā koordinēt ar terorisma un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanu saistītas darbības un iniciatīvas, politiskā līmenī izmantojot Reģionālās sadarbības padomi (*RCC* platforma), stratēģiskā līmenī – Konvenciju par policijas sadarbību Dienvidaustrumeiropā (*PCC SEE* platforma) un operatīvā līmenī – Terorisma apkarošanas iniciatīvu (*CTI* platforma).

Komisija *WBCTi* īstenošanu atbalsta finansiāli – ar Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu. Turpmākajos gados būs svarīgi turpināt un palielināt šo atbalstu, tostarp ātri nodrošinot *RAN* īpašās zināšanas. Sadarbība jau ir uzsākta, lai noteiktu vispiemērotāko *RAN* palīdzības veidu.

– ***Aviācijas drošība***

Teroristu uzbrukums *Metrojet* gaisa kuģim Sīnāja pussalas centrālajā daļā 2015. gada 31. oktobrī un gaisa kuģim, kas lidoja no Mogadīšo 9. februārī, ir nepārprotams atgādinājums par to, kādus draudus civilajai aviācijai rada teroristi. Pēc *Metrojet* katastrofas Komisija palīdzēja koordinēt informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, ES struktūrām un starptautiskajiem partneriem. Vairākas dalībvalstis ir arī apspriedušās, lai izskatītu kopējas pieejas tvērumu.

2015. gada 1. novembrī tikai uzsākts četru gadu projekts – **Civilās aviācijas drošība Āfrikā un Arābijas pussalā (*CASE*)**. Šo spēju veidošanas projektu finansē Komisija (EUR 7,5 miljoni, Stabilitātes un miera veicināšanas instrumenta ilgtermiņa finansējums) un īsteno Eiropas Civilās aviācijas konference (*ECAC*), turklāt tajā tiek izmantotas dalībvalstu īpašās zināšanas (eksperti īstermiņā). *CASE* projekta vadības grupas pirmā sanāksme notika 2016. gada 3. februārī.

ES būtu jāapsver, kāds tvērums varētu būt steidzamam atbalstam tām lidostām Tuvo Austrumu un Ziemeļāfrikas reģionā un ārpus tā, kuras ļoti plaši izmanto Eiropas pilsoņi; šādu atbalstu varētu sniegt vai nu saistībā ar ***CASE*** projektu, vai arī izmantojot papildu palīdzības pasākumus.

– ***Vardarbīga ekstrēmisma apkarošana***

Vardarbīga ekstrēmisma apkarošana ir svarīgs elements ES ārējās iesaistes projektos, kuri tiek gatavoti/īstenoti vairākās prioritārās valstīs un reģionos. ES terorisma apkarošanas projekta *MORSE* (uzraudzības atbalsta mehānisms) īstenošanas gaitā 2015. gada novembrī tika veikta analīze, kurā bija uzsvērts, ka ES visā pasaulē aptuveni EUR 142 miljonus izlieto projektiem, kas saistīti ar terorisma un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanu. ES 13. janvārī rīkoja neoficiālu sanāksmi ar ASV par vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas jautājumiem, lai apspriestu darbību koordinēšanu. Ir paredzēts rīkot līdzīgas apspriedes arī ar citiem svarīgiem partneriem.